

KOMINTERNAS KLAUSO ISPANIJOS LIAUDIŲ BALSO

Ragina Socialistus ir Unijistus Bendrai Veikt Gynime Ispanijos Liaudies

"Mes esame pasiryžę svarstyti Bile pasiūlymus," Sako Kominternas Socialistams

Ispanijos Premjeras

Dr. Juan Negrin — Dabartinis Ispanijos premjeras, kurio valdžia skaitoma stipresnė už buvusio premjero Kabalero.

Partija Rengiasi Savo Konvencijai Spalyje

TORONTO, Birželio 9. — Tik ką užsibaigė Kanados Komunistų Partijos Centro Komiteto posėdis, kuriame dalyvavo ir provincijalių komitetų atstovai. Jame buvo diskutuojamas prisirengimas prie partijos konvencijos, kuri įvyks spalio mėn. Susirinkime dalyvavo ir draugas Browderis, SAV Komunistų Partijos sekretorius.

Draugas Tim Buck, Kanados Komunistų sekretorius, išdėstė partijos uždutis, nurodė, kad vyriausias šiuo metu pavojus ne iš Hephurno pusės, bet iš konservatyvių partijos, kuriai lengvina Hephurno taktika. Kadangi Hephurnas paniekino liberalus visuomenės akys, konservatvai dabar tuomi naudojami: jie šaukia už darbininkų teises, kad patektų į valdžią ir paskui įvesti griežtą režimą.

Taipgi Tim Buck pažymėjo, kad labai žūginantis apsirėškimas Kanadoj, tai smarkus darbininkų sujudimas organizuotis į unijas CIO vadovybėje.

Ragina Rašytojus Vienytis Su Darbininkais

NEW YORK, Birželio 6. — Archibald MacLeish, pagarsėjęs poetas ir redaktorius, ragina rašytojus glaudis prie darbininkų, kad išvengtų fašizmo.

Jis kalbėjo į rašytojų kongreso delegatus, kurių kongrese dalyvavo virš 300. Kongresas buvo suauktas Amerikos Rašytojų Lygos.

Kongresą sveikino ir draugas Browderis, Suvienytų Valstijų Komunistų Partijos sekretorius. "Komunistai," pareiškė Ogden Stewart, "gali apsiiekti be rašytojų pagalbos, bet Amerikos rašytojai reikalingi komunistų pagalbos."

Kongresą sveikino ir Duranty, New York Times korespondentas Maskvoj.

MUSSOLINI PADARĖ KARIŲ SUTARTĮ SU HITLERIU

ROMA, Birželio 7. — "Giornale d'Italia" rašo, kad jau esanti sudaryta karinė sutartis tarp Italijos ir Vokietijos "apsigynimo" reikalais.

ISPANIJOS LIAUDIS IR TAIKOS LIKIMAS TO REIKALAUJA

MASKVA, Birželio 8. — Komunistų Internacionalas Ispanijos Socialistų Partijos, Komunistų Partijos ir Ispanijos Generalės Darbininkų Unijos bendrą atsisaukimą sudaryti bendrą veikimą su Antruoju Internacionalu ir Tarptautine Darbo Unijų Federacija (Amsterdamo) priėmė visu širdingumu.

Kaip tik gavo tą atsisaukimą, tuojau per draugą Dimitrovą, Kominternos sekretorių, birželio 4 dieną pasiūlė Antram Internacionalui ir Tarptautinei Darbo Unijų Federacijai sudaryti bendrą veikimą gynimui Ispanijos liaudies nuo Hitlerio ir Mussolinio fašistų.

"Mes esame pasiryžę svarstyti bile pasiūlymus, kuriuos padarysite jūs arba Tarptautinė Darbo Unijų Federacija dėl Ispanijos liaudies apgynimo," sako Dimitrovas.

"Mes gavome atsisaukimą iš Valencijos nuo Socialistų Partijos, Komunistų Partijos ir nuo Ispanijos Generalės Darbininkų Unijos. Jos pageidauja, kad būtų sudarytas bendras veikimas darbininkų klasės tarptautinių organizacijų apgynimui Ispanijos liaudies, kurią žiauriai atakuoja Vokietijos ir Italijos fašizmas.

"Manome, kad ir jūs gavote tą atsisaukimą (trijų minimų organizacijų) iš Ispanijos. Cia mes kreipiame jus dėmesį į tai, jog mes visai sutinkame su draugų ispanų pasiūlymais ir pilnai remiame tą jų sumanymą. "Iš savo pusės, mes siūlome sudaryti bendrą susisiekimų komisiją iš visų trijų internacionalių: iš Komunistų Internacionalo, Darbininkų-Socialistų Internacionalo ir Tarptautinės Darbo Unijų Federacijos, kad galėtumėm vieningai išstoti ir veikti prieš karinį Vokietijos ir Italijos isiveržimą į Ispaniją."

Ką Apsakė Ispanijos Darbininkams

Ispanijos komunistams, socialistams ir unijistams, prisintusiam atsisaukimą, Komunistų Internacionalo Pildantysis Komitetas atsakė sekandčiai: "Atsakydami į jūsų radiogramą iš birželio 1 d., mes atžymime, jog Komunistų Internacionalo Pildantysis Komitetas pilnai remia jūsų pasiūlymą, kad Darbininkų-Socialistų Internacionalas, Komunistų Internacionalas ir Tarptautinė Darbo Unijų Federacija išvien veiktų reikale apgynimo Ispanijos liaudies, kurią taip žiauriai užpuola Vokietijos ir Italijos fašizmas.

"Mes neatleidžiame stengiamės sudaryti vieningą veikimą tarptautinio proletariato kovai prieš fašizmą ir karą; mes besalygiškai stovėjome su Ispanijos liaudimi, kuri veda didvyrišką kovą prieš fašistus sukilėlius ir isiveržėlius; ir Komunistų Internacionalas jau kelias atvėjais siūlė Darbininkų ir Socialistų Internacionalui sukurti bendrą veikimą darbininkų organizacijų, nes tai būtų daugiausia nusprendžiantis žingsnis kovoje prieš fašizmą, už demokratijos ir taikos apgynimą.

"Tie mūsų pasiūlymai, deja, iki šiol nedavė teigiamų vaisių, kadangi juos atmetė Darbininkų-Socialistų Internacionalo vada.

"Atsižvelgdami į opią padėtį, susidariusią po Almerijos bombardavimo, ir atsiliepdami į jūsų atsisaukimą, mes darome

Stalinas Bučiuojasi su Ispanijos Delegatu

Dr. J. Stalinas bučiuojasi su Ispanijos delegatu jaunuoliu laike Pormos Gegužės apeigų Maskvoj. Tas parodo, kaip Sovietų vadai draugiškai atsineša linkmi Ispanijos liaudies ir jos gynėjų.

atatinamus žingsnius, kad užmegsti susisiekimą su Darbininkų ir Socialistų Internacionalu.

"Mes dėsiame visas galimas pastangas, kad tarptautinis proletariatas, galų gale, suiečių vienybėn, kuri yra taip būtina ir greitai reikalinga, kad apgint Ispanijos liaudį nuo barbarų fašistų ir palaikyti tarptautinę santauką."

Visi Ispanijos liaudies draugai ir demokratijos mylėtojai su nekantumu laukia Socialistų Internacionalo atsakymo.

Sovietų Spauda Smarkiai Kritikuoja Angliją

MASKVA, Birželio 6. — Sovietų Sąjungos spauda smarkiai kritikuoja Anglijos atsinešimą linkui bombardavimo Almerijos, kurį atliko Vokietijos laivai.

Ji nurodo, kad viskas, ką Anglijos valdžia padarė po to, tai perspėjo Vokietiją ir Italiją ir užkvieta jas grįžti atgal į nesikišimo komitetą, iš kurio jos pasitraukė.

Ispanijos valdžios prirodymai sumušė į šipulius nesikišimo politiką. Todėl Ispanijos nesikišimo komiteto esąs tik manevravimas.

Ispanijos Kova Yra Mūsų Kova, Sako Mao Tse-tung

PEIPING, CHINIJĄ, Birželio 6. — Ispanijos kova yra ir prispaustos Kinijos kova, sako Mao Tse-tung, Kinijos Sovietų vadas.

Daugelis Kinijos Raudonosios Armijos kareivių trokštą vykti Ispanijon, kad padėti Ispanijos liaudžiai nugalėti Vokietijos ir Italijos interventus.

"Kinijos žmonės remia Ispanijos liaudies frontą, kuris kovoją prieš isiveržėlius ir fašistus," jis sako. "Ispanijos kova yra kartu ir prispaustos Kinijos kova."

F R A N K A S ATSIGABENO 15,000 KAREIVIŲ NAUJEMS PUOLIMAMS

MADRIDAS, Birželio 9. — Generalas Frankas atsigabeno iš Morokos dar 15,000 kareivių, kuriais mano sustiprinti savo eiles ir pradėti naujus puolimus.

Baskai tvirtai laikosi prieš fašistų puolimus moderniais tankais ir orlaiviais.

DR. BETHUNE ŽADA ATLANKYTI TORONTĄ

TORONTO, Birželio 8. — Daktaras Norman Bethune, montrealietis, kuris nuvykęs į Ispaniją suorganizavo medicale pagalbą sužeistiesiems kareiviams, parvyko į Kanadą ir apsilankys Toronte.

Masinis mitingas išklausymui Bethune pranešimo įvyks pirmądienį, birželio 14. Smulkesni žinių apie laiką ir kitką dar nėra.

ORLAIVIO NELAIMĖJ UŽSI-MUSE GENEROLAS MOLA

MADRIDAS, Birželio 3. — Orlaivui užskridus ant kalno viršūnės ir atsimušus į uolą, žuvo generolas Mola, Francisco Franco pirma ranka. Jis vadovavo fašistų puolimui ant Bilbao miesto.

Kartu su juo žuvo dar du jo karininkai ir du lakunai.

MOLA ŽUVES NUO ORLAIVIN IDETOS BOMBOS

HENDAYE, Francija, Birželio 7. — Cia kalbama, kad Molos orlaivis susprogdintas orlaivų paslėptos bombos. Toj vietoj, kur orlaivis sudužo, nėra aukšto kalno, kad orlaivis galėtų užkliudyti.

PASIREIŠKIA SUSIKIRTIMAI FASISTŲ EILESE

HENDAYE, Birželio 6. — Eina aštrūs kivičiai tarp Ispanijos karlistų-monarchistų ir generolo Franko fašistų oficerių ir kareivių. Taip pat verda vaidai tarp Vokietijos ir Italijos karininkų, iš vienos pusės, ir generolo Franko oficerių iš antros. Ypatingai tie kivičiai padidėję po gen. Molos žuvimo.

KOMUNISTŲ PARTIJA ISREIŠKĖ PAGARBĄ KERR'UI

TORONTO, Birželio 8. — Kanados Komunistų Partijos Centro Komitetas priėmė narių į Centro Komitetą draugą Bob Kerr, kuris yra Tarptautinės Brigados Mackenzie-Painineau batalijono politinis komisaras.

Prieš išvykimą Ispanijon, Kerr buvo nariu provincinio komiteto Britiškaj Kolumbijoj. Taipgi per ilgus metus veikė unijose.

DAR VIENAS KANADIETIS ŽUVO ISPANIJOJ

TORONTO, Birželio 4. — Gauta žinių, kad draugas M. Mar-noff, bulgaras, kuris savanoriu stoji į tarptautinę brigadą, žuvo Ispanijoj bekovodamas su Italijos fašistais, norinčiais pavergti Ispanijos liaudį. Tai jau devintas kanadietis.

MASINISTAI ATSIMETA NUO AMERIKOS DARBO FEDER.

NEW YORK, Birželio 5. — Penkiolika tūkstančių masinistų, kurie išsimegė po New Yorko, New Jersey, Conn. ir Eastern Pennsylvania valstijas, šią savaitę nutraukė ryšius su Amerikos Darbo Federacija ir afiliavo prie Komiteto Industri-niam Organizavimui. Ir daugiau unijų atsimeta nuo ADF ir dedasi prie CIO.

10,000 Laidojo Policijos Nušautus Darbininkus

CHICAGO, Birželio 5. — Mažiausia 10,000 darbininkų dalyvavo trijų darbininkų laidotu-vėse, kuriuos nušovė Republic plieno kompanijos policija laike streikierių demonstracijos.

Tris kitus policijos nušautus darbininkus palaidojo jų šeimos.

Tuos šešis darbininkus belaidojant mirė septintas, kuris buvo tos pačios policijos sunkiai peršautas.

Duplesis Seka Hephurna Pašalpy Kapojime

MONTREAL, Birželio 5. — Kvebeko provincijos premjeras Duplesis priverė Montrealo miesto valdybą atimti pašalpy visoms našliems, moterims, kurių vyrai kalėjimuose, ir nevedusioms motinoms.

Tokių moterų iš pašalpos gyveno apie 5,000. Jų vaikai sudaro dvigubą skaičių. Vadinasi, apie 15,000 asmenų turės badu mirti, jei negalės susirasti pragyvenimo.

Privatinės pašalpos organizacijos pareiškė, kad jos negali suteikti pagalbos del tų vargdienių moterų ir jų vaikų.

Suvienytos Bažnyčios Kunigai Už 62. Bilių

MONTREAL, Birželio 5. — "Dieve saugok mus nuo tylėjimo nusikaltimo, kuomet mo-raliai ir žmoniški klausimai stovi ant svarstymo ir kada pati be-ginklių žmonių gyvybė randasi pavojuje," pareiškė Rev. T. W. Jones, kalbėdamas apie Mont-realo ir Ottawos suvienytos bažnyčios konferenciją Almerijos bombardavimo klausimu.

Jis sako, kad kunigai negali pasilikti nuolaiai ir nepretentuoti prieš tokius žiaurus fašistų darbus, kokie dabar atliekami Ispanijoj.

Ant galo jis pažymėjo, kad jų konferencija užgyrė 62 bilių, kuris pagamintas Trade and Labo Congress'o ir įteiktas seimo priėmimui. Minėto biliaus tikslas užtikrinti darbininkams teises organizuotis į unijas.

IR WALKER FABRIKO DARBININKAI LAIMEJO

WINDSOR, Birželio 4. — Per tris savaites Walker Metal Products fabriko viršininkai užsi-spyrusiai laikėsi prieš darbininkus nenorėdami išpildyti jų reikalavimus, bet vistiek neišsilaikė — buvo priversti patenkinti kuone visus reikalavimus. Šale pakėlimo algų, pripažino dirbtuvės komiteta, kuris atstovaus darbininkus pasitarimuose.

KOKOPO, Naujoji Gvineja, Birželio 8. — Vulkaniški išsiveržimai pereitą savaitę praužė Naujosios Anglijos saloj Rabaul 500 asmenų.

Slapta Radio Stotis Teisingai Informuoja Vokietijos Gyventojus

Naziai Areštuoja Įtariamus Žmones, Bet Stotis Nesustoja Prenešinėjus Žinias

šiaurės Tyrinėtojas

Dr. Otto J. Schmidt — Sovietų mokslininkas ir šiaurės sąsialio tyrinėtojas. Jo vadovybėje įsteigta stotis ant šiaurės sąsialio. Jis ir dar 3 tyrinėtojai liekasi tenai ilgiems tyrinėjimams.

Mazurukas Pasiekė Šiaurės Polio Stotį

SIAURES POLIUS (Per Maskvą), Birželio 5. — Sovietų orlaivis N69, vairuojamas lakūno Mazuruk, pasekmingai daskrido iki šiaurės polio stoties, kuri įsteigta ant plaukiojančio ledo, prof. Otto Schmidto vadovybėje. Jis buvo nusileidęs už kelių desėtkų mylių nuo minimos stoties ir del blogo oro negalėjo skristi linkui polinės stoties.

Jo orlaivis iškraunamas. Jis atvežė reikiamų daiktų ir maisto del polinės stoties gyventojų. Kada orlaivis bus iškrautas, Mazuruk grįš atgal į Maskvą.

Tarp kitų daiktų, Mazuruk nuvežė prietaisą, kuriuomi bus galima išmatuoti jūras iki 5,000 metrų gilumo.

Stotyje pasiliks visiems metams keturi mokslininkai-tyrinėtojai.

Tim Buck Perspėja Visus Unijų Skaldytojus

TORONTO, Birželio 8. — Kalbėdamas partijos Centro Komiteto susirinkime, draugas Tim Buck pareiškė, kad reikia visais galimais būdais varyti pirmyn darbininkų organizavimą į unijas, kad apgynus darbininkų teises ir iškovojus geresnį atlyginimą už darbą.

Taipgi jis nurodė, kad būtinas reikalas palaikyti vienybę tarpe unijų. Prieš Greeno pastangas suskaldyti unijas Hamiltone ir kitur jis ragino griežtai kovoti.

ITALIJA GINKLUOJA FRANCIJOS FASISTUS IR TROCKISTUS

PARYZIUS, Birželio 8. — Šveicarijos policijai pavyko sugauti slaptą ginklų gabenimą per Šveicariją. Esą išaiskinta, kad tie ginklai siunčiami Francijos fašistų ir trockistų organizacijoms su Italijos valdžios žinia.

Italijos ir Vokietijos fašistai ginkluoja ir kitų šalių fašistus.

NURODINEJA KIEK AMUNICIJOS ISSIUNCIA ISPANIJON

LONDON, Birželio 8. — Anglišką žurnalas The Week vėliausioj savo laidoj pažymi, kad Hamburge yra susidariusi slaptą jūrininkų organizacija, kuri teikia žinias Volksfront (liaudies fronto) slaptai radio stotčiai, kuri nakties laiku informuoja visus Vokietijos gyventojus apie amunicijos ir ginklų gabenimą Ispanijon.

Naziai suareštavo arti 50 asmenų, kuriuos įtarė turint ką bendro su ta radio stotimi, tačiau stotis nestoja veikusi.

Nežiūrint to, kad nemažai kariuomenės viršininkų priešingi siuntimui Ispanijos fašistams "savanorių," ginklų ir amunicijos, tačiau visuomenė nieko nežinanti apie tuos siuntimus iš kitų šaltinių, kaip tik iš tos radio stoties.

Hitleris ne tik pagalbą teikia, bet ir eksperimentus daro su savo inagiais ir jų valdytojais. Jis siunčia visus jaunus lakūnus "pasipraktikuoti." Nori persitikrinti, ar jie būtų naudingi susikirtus su stipresne šalimi. Nusiminusiai žiūri į tai, kad SSRS orlaiviai imą viršų.

NOVA SCOTIA MAINIERIAI DAR TEBESTREIKUOJA

GLACE BAY, Birželio 8. — Penkiolika šimtų Pictou apylinkės anglų kasyklų darbininkų dar streikuoja.

Streikieriai kreipiasi į visus Nova Scotia angliakasius, kad jie skelbtų simpatijos streiką.

Mainierių unija kreipėsi pas John L. Lewis, kad atsiųstų CIO atstovą.

Domnijos Pasipriešino Užsimojimui Sunaikinti Lygą

LONDONAS, Birželio 9. — Nors Anglijos imperialistai dėjo pastangas, kad įtikinti visas dominijas, jog sankcijos kenkia taikos išlaikymui, tačiau buvo priversti numesti reikalavimą išmesti iš Tautų Lygos įstatų sankcijų straipsnį.

Australija, Pietinė Afrika ir Naujoji Zelandija griežtai prieš tai išstoję. Kanados delegacija dėjosi kartu su baldviniečiais.

Zinoma, svarbiausia priežastis Anglijos imperializmo nusileidimo, tai pačios Anglijos ir dominijų visuomenės opinija, kuri stovi už sankcijas.

Reakcionieriai Suokalbiauja Kaip Paimt Valdžią

EDMONTON, Birželio 8. — Albertos provincijos reakcionieriai su Zmonių Lyga priešakyje smarkiai darbuojasi, kad priverst pakrikusiaj Aberharto valdžią paskelbti rinkimus, per kuriuos jie tikisi laimėti daugumą seime.

Reakcionieriai šaukia, kad Social Credit valdžia niekam netikus, vedanti provinciją prie katastrofos.

Komunistai šaukia progresyves jėgas prieš vienybę, kad atsilaukyti prieš reakciją. Jie nurodo, kad obalsis "Šalin Aberharto valdžią" yra klaidingas. Esą reikalinga visom progresy-vėm jėgom seime laikytis vieningai, bet stengtis gerinti žmonių būvį.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITINIS LAIKRAŠTIS, LEIDZIAMAS LIETUVIŲ SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$2.00; pusel metų \$1.00. Visur kitur metams \$2.50; pusel metų \$1.25. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balsu vardu:

LIAUDIŲ BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

“GERESNIO PAMINKLO DIDVYRIAMS NEBŪS, KAIP VYKDYMAS JŲ IDEALŲ”

Jau devyni kanadiečiai atidavė savo gyvybes, kad demokratija pasaulyje nežūtų. Penki šimtai dar tebesikauna su biurais fašistais, demokratijos priešais. Daugelis dar tik vyksta. Tie, kurie randasi Ispanijoje, ir tie, kurie dar vyksta, gerai žino, kad kova su moderniais ginklais apsiginklavusiais fašistais ne juokas. Jie gerai žino, kad bile momentą gali nuskinti juos fašistinė kulka. Jie elgiasi didvyriškai.

Tiesa, daugelis pasakys, kad jie tą atlieka savanoriškai, nieko neverčiami, todėl kam čia mums taip daug rūpintis apie juos. Daugelis taip mano. Bet toks manymas labai klaidingas. Jie tenai nuvyko ir dabar vyksta ne todėl, kad jiems būtų nusibodę gyventi, ar kad jie trokštą tapti kokiais didvyriais. Juk jiems naudos nėra, jei jie nebegirdi tų visų kalbų apie juos. Jie nuvyko tenai ir dar vyksta todėl, kad jie gerai supranta, jog kova Ispanijoje, kaip draugas Stalinas pažymėjo, nėra vien ispanų reikalas, bet viso pasaulio darbo žmonių reikalas. Už tai jie tenai nuvyko ir dar vyksta, kad jie suprato, jog jei fašizmas nebus sualkytas ties Madridu, jis trauks toliau ir reiks jį sulaukyti kitur, bet jam esant daug stipresniu. Juk ir Ontarijos aukso mainų savininkai ne kitaip elgėsi, kuomet jie pradėjo kovą prieš CIO Oshawoj. Jie suprato, kad jei CIO laimės Oshawoj, nesulaukys jo ir kitur.

Taip, draugės ir draugai, tie draugai, kurie atiduoda gyvybes Ispanijoje, jie atiduoda gyvybes už tai, kad demokratija pasaulyje. Už tai kiekvieno laisvę mylinčio lietuvių pareiga atminti tuos kovotojus. O geriausius jiems paminklas, kaip poetas Janonis yra pasakęs, “vykdymas jų idealo.” Vadinasi, kiekvieno laisvę ir demokratiją mylinčio lietuvių pareiga prisidėti prie tos kovos. Kas negali pasiekti tų didvyrių, kritusių Ispanijoje ir dar tebekovojančių, tas gali kuo kitu paremti tą kovą. Atsilankymas į mitingus, išreiškimas simpatijų, paaukavimas pinigų ir skaidymas propagandos už Ispanijos liaudies reikalus—yra dalis to darbo, kuris reikalingas atlikti, kad išgelbėti demokratiją. Tą turėkime mintyti.

HEPBURNO SUREAKCINGEJIMAS STUMIA LIBERALUS PRIE DARBININKŲ

Pastaruoju laiku Ontarijos provincijoje vyksta labai svarbūs įvykiai, kurie gali pasibaigti didelėmis politinėmis kovomis. Hepburnas, Ontarijos provincijos liberalų vadovas ir premjeras, šiomis dienomis visai nutraukė ryšius su liberalų partija ir nacionaliuoju jos vadu King'u, kuris taipgi yra Kanados premjeras, ir atvirai susidėjo su reaktionieriais, finansinio kapitalo tėvais, ir konservatyvišku Kvebeko provincijos premjeru Duplesiu. Toks jo elgėsi pastato liberalus ant bedugnės kranto: arba sekti Hepburną ir virsti reaktionieriais, arba atsimesti nuo jo, suskaldyti liberalų partiją. Ir kaip matyti, tai kai kurie liberalai greičiau atsimesi nuo Hepburno ir dėsisi prie liaudies, negu seks Hepburną, kas reiškia skaldys partiją. Star, liberalų laikraštis, pažymi:

“Kuomet Mr. Hepburn atsimita nuo federalės valdžios ir pareiškia, kad jis jau ne Mackenzie King rūšies liberalas, jis elgiasi taip, kaip dar niekad nesielgė provincialis vadovas. Taip darydamas jis Ontarijos liberalus pastato į tokią poziciją, kurioj jiems tenka rinktis ne tik vieną iš dviejų vyrų, kuriuos jie skaitė vadais, bet ir vieną iš dviejų linijų, kurį viena remiasi ant žmonių gerovės, o kita ant aptarnavimo turčių ir ant priešinišomi darbininkams. Tai šis klausimas, kurį Mr. Hepburnas pasirinko suskaldyti liberalizmo.”

Reikia tikėtis, kad tikrieji liberalai nesutiks virsti reakcijos irankiais.

LIBERALINIS ATSINEŠIMAS LINKUI FASIZMO

Ne paslaptis, kad daugelis liberalų šiuo laiku nepritaria fašizmui. Bet jų atsinešimas linkui fasizmo labai tankiai pasitar naują fašizmui. Geras pavyzdys, kaip liberalai atsineša linkui fasizmo, incidentas Ispanijoje.

Kada įvyko liaudies orlaiviu susisaujimas su Deutchland šarvuotais, po kuriu fašistų laivai apšaudė Almeriją ir pradėjo dar atvirai remti Franką, liberalinė spauda pradėjo kaltinti liaudies valdžią, kam ji lieti tą Deutchland. Girdi, pati liaudies valdžia savo veiksmams pakenkusi visoms pastangoms, kurias demokratinės šalys dėjusios užbaigimui karo Ispanijoje.

Visi gerai žinom, kad Ispanijos liaudies valdžia tik ginasi. Prieš ją sukilo Frankas. Faktų užtenka, kad sukilimą suplanuoti padėjo Italijos ir Vokietijos fašistų galvos. Frankui ir pagelbą Italija ir Vokietija atsuntė reguliarias armijas, neskaitant jau teikiamos kariškos medžiagos ir ginklų. Fašistų laivai tarnauja Frankui. Submariniai skandina Ispanijos laivus. Frankas savo submarinų neturi. Vadinasi Italijos ir Vokietijos submariniai skandina Ispanijos laivus. Tas pats Deutchland neturėjo jokių teisų būti Ibiza uoste. Sale to, Deutchland atidarė ugnį prieš liaudies valdžios orlaivius, kurie skrido virš Ispanijos teritorijos. Už tai nekaltina fašistų, bet kaltina liaudies valdžią, kodėl ji neat-suko kitos pusės.

Visos demokratinės šalys, neišskiriant ir Francijos socialistų valdžios, nori pasaulį išgelbėti nuo karo pataikaujant fašizmui, kuomet tas provokuoja visokius susikirtimus ir planuoja užimti visą eilę šalių. Tokia taktika veda prie demokratijos žlugimo. Pataikaujant fašizmui jo neatlaikys. Taip pat jo nepasotins vieną kitą šalį pavadant. Mussolini reikalavo Etiopijos, kad būtų kur išvežti “perviršį” italy. Atidavė Etiopiją, bet ar užtenka? Dabar nori pasigrobtį Ispanija. Ar užtektų Ispanijos? Be jokios abejonės galima pasakyti, kad ne.

BRITISKOS KOLUMBIJOS RINKIMŲ REZULTATAI

Pereitą savaitę įvyko rinkimai Britiškąj Kolumbijoj, kurių rezultatai įdomūs ne tik Britiškąj Kolumbijos gyventojams, bet ir kitų provincijų.

Pirmiausia, rinkimai parodė, kad pavojus iš reakcijos pusės auga. Kuomet konservatvai anais metais įvykusiuose provincialiuose rinkimuose nepravedė nei vieno atstovo, šiuo sykiu gavo net aštuonias vietas. Balsų skaičius pakilo visur, nežiūrint to, kad ne visose konstitucijose jie laimėjo. Tokio konservatyvų balsų pakilimo priežastis glūdi tame, kad liberalai nepildė savo prižadų.

Britiškąj Kolumbijoj rinkimai taipgi parodė, kad prieškomunistinė CCF veikla smaugia ne tik komunistų pasisekimus, bet ir CCF. CCF vadai visą energiją naudoję toj konstitucijoj, kur komunistai statė kandidata, visai užmiršdami kitas konstitucijas, kur buvo palankios sąlygos išrinkimui CCF kandidatai. Jie vieno tenorėjo, kad komunistų kandidatas nebūtų išrinktas. To rezultate CCF pravedė vos 7 atstovus. Daugiausiai laimėjo tie, kurie simpatizuoja suvienytam frontui, nes už tuos darbovisi ir komunistai ir kiti progresyviai darbininkai. Neišrinktas nei vienas CCF kandidatas iš tų, kurie atskilo nuo CCF už tai, kad dauguma nepritarė priešdarbininkiskai jų taktikai. Balsuotojai parodė jiems, kad jiems vietos darbininkų tarpe nėra.

Liberalų laimėjimas, žinoma, skaitomas teigiamu apsi-reiškimu. Geriau, kad konservatvai nelaimėjo. Tačiau konservatyvų balsų pakilimas ir liaudies pasidalinimas į sroves žmonių teises stato į pavojų. Akyvaizdoje konservatyvų spaudimo liberalai pasuks daugiau į dešinę. Hepburnas duoda gerą pavyzdį, kaip liberalai pasiduoda finansieriams, ypatingai kuomet nėra liaudies fronto, kuris būtų užtektinai galingas užimti valdžią atsitikime liberalų išdavystės, kaip kad įvyko Ontarijoj.

Kas Rašoma Kituos Laikraščiuos

Kovingas Kumštinkas

Daily Workerio reporterui jisai pasakė:

“Jūs žinote, kad aš žinau, jog karas yra pragaras. Mano kraujas užverda pamislijus, kaip be-gėdiškai pasipelnė promotoriai pastarajam didžiuliam kare... Mes turime užvežt karui knock-out smūgį pirm negu jis sunaikins civilizaciją... Tam “gėmį” reikia daugiau, negu neutralumo. Karas Ispanijoje rodo, kad neutralumas bus tik juokai, kol yra tokių žmonių, kurie nepasiduoda “gėmio” taisyklėms.”

Bravo Jack Dempsey! Jis kalba stipriais kumštinko žodžiais, kad jį gerai suprastų imperialistinės kumšties garbintojai.

Po to vyriško pareiškimo, jis dar pridūrė: “Mes turim muštis už savo laimėjimus. Jei tik būsim vieningi, tai ir laimėsime. Aš pats žinau, ką reiškia skurdas.”—Vilnis.

Veltui Apsidžiaugė

Nors ir po ilgoko laikotarpio, “Rytojus” vėl išėina į lietuvių koloniją, ragindamas lietuvių iš-eiviją Argentinoje grupuotis į vienybę ir kovoti už savo klasės reikalus.

Kelis mėnesius nepasirodant “Rytojui,” apsidžiaugė Argentinos lietuviški reaktionieriai. O ypač keletui draugų Ispanijon išvažiavus, klerikalai-fašistai per “Svyturį,” “Išvien” ir “P. A. Zinias” net “amžiną atilsi” sutartinai užtraukė, nes, girdi, Argentinoj buvo keli bolshevikai, bet ir tie ištraukė Ispanijon, jų laikraščiai mirė ir t. t. Taip pat ir “demokratiško” “A. L. Balsu” ponai apsidžiaugė. Taip komentuodami lietuviški parazitai džiaugėsi, kad laisvai galės varyti sau mulkinimo darbą, nes nebus tos spaudos, kuri nušviečia jų niekšiskus veiksmus: skundinėjimus policijai ir fabriku administracijoms, lupinėjimus pinigų už niekam netikusias rekomendacijas gametui darbo ir t. t.

Be to labai apsiriko lietuviški reaktionieriai. “Rytojus” vėl išėina ir eis, nes užpakalyje jo randa masės. — Rytojus, Argentinos lietuvių darbininkų laikraštis.

Gerojo Fordo Darbeliai

Pasamdyti automobilių karaliaus Fordo mūšikus brutaliai-kai užpuolė ant Suvienijos “Automobilių Darbininkų Unijos organizatorių ir juos žiauriai sumušė. Sumušė tuomet, kai tie organizatoriai dalino lapelius, raginančius Fordo darbininkus stoti unijon ir būti organizuotais.

Organizatoriai dalino lapelius, šaukiančius darbininkus ne kelti revoliuciją, ne daryti koki Fordui sabotažą, bet naudotis savo, kaip Amerikos piliečių, teisėmis, — būti organizuotais, kad tuo būdu užtikrinus sau ir savo šeimos darbą ir didesnį duonos šmota.

Jie veikė sulyg tų teisių, kurias garantuoja Amerikos konstitucija; jie dirbo sulyg neseniai J. V. kongreso pagamintu Wagnerio Aktu, katrą pripažino teisėtu net aukščiausias teismas.

Tai gi šiuo savo brutališku žygiu Fordas pasirodė aršiausiu organizuotų darbininkų priešu; jis pasirodė reacininku, koki sunku būtų kur kitur surasti.

1932 metais to paties Henrio Fordo policija užpuolė ant bedarbių demonstracijos ir nušovė penkis darbininkus.—Laisvė.

Klausyk, Tave Jie Šaukia

Ei darbininke, broli vargo, Nors valandėlei sustok, Išgirst skundus pasaulio margo Ir Atydžiai pagalvok.

Kovoje miršta mūsų broliai, O ju vaikai alkani, Bet tu tylėjai iki šiolia, Savim tamsą maitini.

Gatvės raudonos, kraujas teka Kovoje už laisvę visų, Rodos ir akmens skalos šneka, Kad tas perdaug jau baisu.

Kuomet didvyriai kraujuos plaukia, Garsai dejoniu girdėsi, Klausyk, klausyk—tave jie šaukia, Kad eitum tu jiems padėt. Sobuvos Petras

Is Turčių Gyvenimo

Vargšė bilionierkaitė! Tur būt šunelis padvesė, kad taip graudžiai verkia.

ISPANIJOJ

Ilija Eremburg

Vertė Petras

Ispanijos Partizanai

Andaluzijos valstietis. Po di-dede skrybele — veidas saulės nudėgintas. Ant pečių antklodė. Medžioklinis šautuvas. Ant diržo šovinių krepšiai.

—Is kur jūs? —Is tenai... —Sypsodamas ir sukdamas cigareta kalba: —Dabar atvažiuo italijonai, bet tas menkieskis — praėitą sekmdienį mes juos perleidom per serengą...

Sunkiai ir skurdžiai gyveno Andaluzijos ir Estremaduros valstietiai. Pas juos nebuvo nei žemės nei namų. Dar būdavo tamsu, kada jie pradėdavo dirbti. Jiems reikalinga būdavo eiti nuo 5 iki 10 kilometrų į darbą. Jie dirbdavo nuo tamsos iki tamsos. Taip būdavo įrašyta ir jų sutartis su dvarininkais. Jie gaudavo į dieną 2 pezas. Dvarininkai gyvendavo Paryžiu arba Madride. Skūpūs, plėšiški ir žiaurus prižiūrėtojai laisvai sau elgdavos su valstietiais, kaip tik jiems į galvas atėidavo.

Praėitą pavasarį valstietiai užgrobė dvarininkų žemes. Visi dvarininkų ištikimi klapčiukai išbėgiojo. Dvarininkai rengėsi sukilmui. Jie davė milijonus pezetų finansavimui sukilimo. Jie norėjo atkariauti iš liaudies žemes.

Fašistiniai generolai sušaudė tūkstančius darbininkų per visą Ispaniją. Paskiau jie nutarė atsiskaityti su valstietiais. Baudžiamosios ekspedijos paplūdo po kaimus. Už kiekvieną hektarą sugražintus ir vėl prarastus žemes valstietiai atsakė krauju. Fašistai šaudė senelius, skutė galvas ir iškonevėikė merginas. Jie degino kaimus, konfiskavo visus gyvulius. Vokiški generolai, užsimiršę pamoką Ukrainoj, kalbėjo: “Mažiau žodžių, daugiau kulku.” Italijonai reikalavo riebių avių ir jaunų merginų. Prisigėrė jie juokaudavo:

—Valstietį yra lengva perkaltėti—bonka ricinos ir dėžutė degtuku.

Kiekvieną dieną Keipo šaukdavo į mikrafoną: “Pas mus viešpatauja pilna ramybė.” Ra-

mybe jis vadindavo salves ir verksmą vaikų prie sušaudytų dienų lavonų. Vasario mėnesio 4 dieną ešalonas itališkų kareivių išvažiavo iš Sevilės į Kārdavą. Buvo jau vakaras, kada traukinys artinos prie Kardovos miesto. Itališki karininkai, sėdėdami prie traukinio lango, gėrėjosi švėtimo miesto šviesomis. Respublikos kariai ištole matė šviesas. Pasigirdo kurtinantis trenksmas. Visos šviesos tuojau užgeso. Kardovos gyventojai pasislėpė į rūsius: jie manė, kad Kardovą bombarduoja respublikos lakūnai. Ant gelželio linijos buvo išvartyti vagonai. Veltui šaukė suzeistieji. Italijoniški sanitarai išlakstė į visas puses, kur kas sau. Tas buvo valstietijų atsakymas ir jų terora: partizanai padėjo po traukiniu dinamitą. Iš viso ešalono išsigelbėjo tik keletas kareivių.

Kardovos apylinkėj partizanai sunaikino panašiu būdu 11 fašistinių traukinių. Prie Granados jie išsprogino Pinos Puente tiltą. Gelželio susisiekimas tarp Kardovos ir Malagos buvo pertrauktas dvylika dienų. Netoli Kasereso partizanai išardė kelią. Ešalonas italijonų, kurie važiuo į Salamanką, buvo sunaikintas.

Naktimis partizanai užpuola ant fašistinių sargybų. Pas daugumą partizanų randasi vokiški ir itališki šautuvai. Prieštaravimas ne tik prieš londonišką komitetą, bet prieštaravimas ir savies norams. Berlinas ir Rymas pamažu apginkluoja ispaniškus valstietius.

Dabartiniu laiku visi tiltai Kardovos apylinkėje yra apsaugomi sargybonis, kurios susideda kiekviena iš 100 kareivių. Traukiniai eina tankiausiais tušti. Kariuomenės pervežimas yra tankiausiais atliekamas automobiliais ir tai tik dienos laikas.

Apie partizanus visoj apylinkėj yra pasklydę legendiški gandai—baimė vienu, viltis kitu.

Vasario mėnesio 27 dieną automobiliai išvažiavo su itališkais kariais iš Sevilės į Kārdovą. Nakties laiku ant jų užpuolė partizanai. Pas partizanus buvo du kulkosvaidžiai. Italijoniški karininkai bandė atsiskaityti prieš partizanus iš revoliucijos. Kareiviai metėsi į šalikelius. Partizanai užgrobė daug ginklų.

Estremaduro kalnuose laikėsi ilgą laiką partizanų būrys, susidedantis iš 3,000 asmenų. Fašistai prieš juos išsiuntė ne tik artileriją, bet net du bombinius orlaivius. Partizanai buvo sumušti, bet kuriems pasisekė papsprukti iš fašistų, tie vėl suorganizavo keliolika mažesnių būrių. Tarpe jų randasi būrys motilau jis susipažįsta su komunistais iš 500 asmenų, grumoją rimtai Badachoso miestui.

Kada pas partizanus pritrūks-ta šovinių, jie gaminasi iš iššautų tutelių. Pas juos yra didėlė atsarga dinamito. Jie pripildo dinamitu senų vamzdžių kavalkus ir taip vartoja kaip ranki-

A. Redfield

nes granatas.

Ukininkai partizanus aprūpina maistu. Jie juos slepia, kuomet fašistai užpuola gaudyti. Fašistai sunaikino kaimą Pueblo de Kasalia sušaudydami visus gyventojus ir sudegindami jų namus už tai, kad to kaimo gyventojai davė prieglaudą partizanams.

Sekancią naktį partizanų būrys dasipildė naujais kovotojais: apylinkės valstietiai prisiekė fašistams atkerstyti už jų padarytą kruviną puotą. Valstietiai iš fašistais užimtų teritorijų slaptai išgabeno visus gyvulius pas liaudiečius. Jie nuėję pas liaudiečius prašo: “Duokit mums ginklus, o mes padarysim su jais atsaitą.”

Rio-Tinto kalnų gyventojai nenurimo, o toliau tęsė partizanų kovą. Jie labai daug žalos padarė ir daro fašistinei armijai Safi rajone. Kovė mėnesio 11 dieną Toledos darbininkai išsprogino ginklų dirbtuvę, kurioje buvo gaminami kanuoniu sviediniai. Partizanai kiekvieną dieną paskleidžia tūkstančiais priešfašistinių atsiskaitimų. Stai vienas iš Andaluzijos valstietiš-kų partizanų atsiskaitimų į tos apylinkės gyventojus: “Savieji ir svetimieji fašistai geria mūsų kraują. Jie atima nuo mūsų visus gyvulius. Jie konfiskuoja mūsų namus. Užmušinėkit fašistus, kas kaip tik galit! Atšriuokit gelželio bėgius! Šaudykit į pravažiuojančius automobilius! Jeigu pas tave nesiranda šautuvo, tai pritykote užmušk fašistą ir pasimk jo šautuvą!”

Antras atsiskaitymas, pasirašytas buvusių Granados falangistų, kurie suprato kurion linkmėn fašistai veda Ispaniją, skamba sekamai: “Pareiga kiekvieno ištikimo ispano—kovoti prieš tėvynės priešus fašistus.”

Daugumos kaimų ir miestelių gyventojai yra visi partizanai. Dienos laiku jie dirba, linksminas, vaikštinėja po gatves, valgo kavinėse. Naktiai atėjus jie išėina į laukus, kuriuose yra paslėpti jų ginklai. Jie pasislėpia prie plentų arba vieškelių: po eina fašistinis karininkas, vot važiuoja automobilius prikrautas amunicijos,—prasideda kova.

Ispaniškai partizanai vadina si “geriljero.” Galima pasiskaityti Ispanijos kariškoj istorijoj, kad prieš narsumą ir “geriljero” užsisipyrimą turėjo atsitraukti Napoleonas. Už dyką fašistiniai generolai studijuoja kariškus žemlapius, ant kurių linijomis atžymėti frontai: pas juos frontas visur — ant kiekvieno kelio, kiekvienoje gatvėje ir kiekvienam kaime. Pas juos nesiranda daugiau užfrenčio. Aš paklausiau vieno partizano, kuris buvo gana senas žmogus: —Kodel tu išėjai kariatu? —Jis su nusistebejimu pažiūrėjo į mane ir atsakė: —Todel, kad noriu gyventi.

Kampesino

Budrios, gyvos akys. Retkarčiai maloni šypsena. Kalba karčiai ir linksmai. Baimė, paskiau juokai, paskiau apipaso-kavimas, kur kiekvienas žodis—paveikslas ir kur nereikalinga ieškoti rubežių tarpe faktų ir poezijos. Vot Ispanijos Odesa!... Iš pažiūros panašus į arabą. Užsiaušinęs juoda barzdą. Iš sykiu murnėję: “Nesiskusiu iki eunūzsim, Burgos.” Paskiau barzdą paliko talesmanu. Prie jos dabar negali prisilytėti nei vienas bardzdukštis. Kareiviai kalba: “Barzdosis įskė...” Vot prie Briugos jis negalėjo iškentėti ir pats išvedė kareivius į ataką. Visi žino “velnišką narsuolį!”

Valstietiškas pakausis: jo kareiviai visuomet gerai maitinami. Del apsisistojimo jis visuomet išsirenka tinkamus kaimus. Dabar jis rūpestingai surankioja itališką turta. Aš klausiu: “Kiek tu paėmei italijoniškų kulkosvaidžių?” Jis gudriai nusijuokia ir sumurma: “Taip... keliolika...” Jis greitai persi-ėmė karišką mokslą. Laikė trid-jų mėnesių, iki jo barzda augo, jis tapo karišku strategu. Jis vadinas Valentino Gonzales. Bet niekas jo nevadina tuo vardu. Visi kalba: “Kampesino” — valstietis. Kampesinas kada tai pirmiau buvo lauku darbininkas. Jis ganė kiales tamsian kaimelyje. Paskui jį pašaukė į karišką tarnybą. Jis papuolė į laivyną. Valentinas susijdomauja anarchizmu. Jis studijuoja Bakunino raštus. Vėliau jis susipažįsta su komunistais. Valentinas turėjo labai gerą galvą: jis mokėjo galvoti. Jis tapo neuzilgo komunistu. Jį pasidainė į kalėjimą. Kalėjime jis dainavo dainas ir galvojo. Sėdėdamas kalėjime šešiolika mėnesių, jis beveik užbaigė partinę mokyklą. Paskiau Valentinas

Pastabos

Lik Sveikas, Liberalizme!

Ontarijos premjeras aną dieną viešai pareiškė, kad nutraukia ryšius su liberalų partija ir vienyjasi su mainų milionieriais. Štai jo paties žodžiai:

“Aš jau ne Mr. King rūšies liberalas. Ir aš tą sakau pasauliui ir tikiu, kad jis (Mr. King) girdi tą.”

“Laikas atėjo stovėti už tą, ką mes skaitome esant teisingu, ir mano mielas draugas George McCullagh kaip tik tą daro.”

Tai kur nuvažiuo mūsų Hepburnas. Nutraukė ryšius su liberališką Kanados premjeru ir susidėjo su aukso mainų milijonieriais, kurių laikraštis The Globe and Mail pila ant darbininkų unijinio judėjimo hearstinę smalą.

Laikas Būtų Išgirsti Liaudies Balsą

Kelios dienos atgal Ispanijos Socialistų Partija, Komunistų Partija ir Generalė Darbininkų Konfederacija (unijų susivienijimas) atsikreipė į Komunistų Internacinalą, Socialistų Internacinalą ir Tarptautinę Amatų Unijų Federaciją, prašydamas sudaryti bendrą veikimą gelbėjimui Ispanijos liaudies teisių nuo tarptautinio fašizmo.

Tikrai būtų negražu, jei dar kartą Socialistų Internacinalas atmetų bendrą veikimą Ispanijos liaudies rėmimui. Atsiskakymas būtų paniekinimu tų socialistų, kurie šiandien bendrai veikia su komunistais, kad padėti Ispanijos liaudžiai nugalėti fašizmą.

Jaunimas Taiskos ir Progreso Keltu

Kanados Jaunimo Kongresas, kuris neseniai įvyko Montreale, parodė, kad Kanados jaunimas stovi už taiką ir progresą. Jis nutarė ne tik už tai stovėti, bet ir dirbti, kad prašalinus tas priekzastis, kurios veda prie susikirtimų tarp kliašių ir prie karų. Jie labai teisingai pasakė, kad negali būti taikos ir progreso, kol darbo žmonėms neužtikrintas žmoniškas pragyvenimas.

Niekam Netikę Argumentai

Trockistai prasišalino iš kongreso, kadangi kongresas sutiko priimti francūzų jaunuolių patatytas sąlygas, tarp kurių nekurios reikalavo pripažinti privatinę individualinę nuosavybę ir teisę tikėti į dievą. Tiems žmonėms atrodė, kad tokios sąlygos nepriimtinos.

Pirmiausia reikia pasakyti, kad kongresas veikia ne tam, kad steigti proletarinę diktatūrą. Todel nėra jokio reikalo į jį kišti revoliucinę programą. Užteko to, kad jis pasisakė kovoti prieš karą. Kova prieš karą atneš didesnę naudą ir bedieviams, negu tuščia kova prieš religiją.

Kas liečia privatinę individualinę nuosavybę, tai ją pripažįsta ir komunistai-marksistai. Marksizmas reikalauja panaikinti tokią nuosavybę, kuri yra naudojama darbo žmonių išnaudojimui. Asmeninės nuosavybės, reikalingos žmogaus kasdieniame gyvenime, komunistai neatmeta. Bet ir šis klausimas neturi svarbos šiuo laiku, kada kova sukasi apie ką kitą. Šiandien Kanadoj dar ne laikas svarstyti tą klausimą, todėl pripažinimas ar atmetimas nėra galutinas sprendimas. Laikas ir sąlygos parodys, ką reiks su nuosavybe daryti ir tie patys francūzai jaunuoliai gaus teisingą supratimą.

Lietuviai Jaunuoliai Turi Atbusti

Nors lietuviško jaunimo Kanadoj dar nėra tiek daug, tačiau yra keli šimtai. Nemažas skaičius Toronto, o Montreale dar daugiau. Tėvai ir mūsų organizacijos turi stengtis surišti savo jaunuolius su tuo judėjimu.

J. Y.

pagėgo į Moroką. Dokumentų pas jį nebuvo. Jo ieškojo policija. Po svėtimo pavardė jis užsirašė į užsienio legijoną. Legijonierius pasiuntė numalsinti sukilusių arabų. Jūrininkas Valentinas perėjo į sukilėlių puse. Jis padėjo arabams, kurie kovoją už savo nepriklausomybę. Ispanai paėmė jį į belaisvę. Jis gudrumu pervirsino visus: jis persistatė save legionieriu, sugautu į belaisvę nuoznių arabų. Jį turėjo sušaudyti, Vietoj to, jį (Pabaiga 6 puslapy)

Mokslas, Technika ir Ivairenybės

KAIP VEDASI WAKONONGO GIMINĖS AFRIKIEČIAI

Tarp daugumos giminių vedybose yra priimta ritualinės ir teisminės apeigos, bet tas yra svetima Wakonongo afrikičių giminei. Šioji padermė vedyboms desimties metų mergaitės parduoda penkiolikos metų vaikams, bet retai kada mergaitės pasipriešina prieš tokį patvarkymą. Tokiomis teisėmis jos patenkintos. Vyrai neniekina savo žmonių, jei vėliau jos būna neistiekimos, bet naudoja persikiras. Jei vyras pakankamai užmoka už savo žmoną, tuo jis didžiuojasi, o jei per pigiai perka žmoną, gėdindamas lenkia žemyn galvą.

Visos vedybos atsibūna spalio mėnesyje, kada pasibaigia javų valymas, ir užtrunka tris dienas. Pirmą vestuvių dienos rytą jaunojo dėdės padaro vadinajam karališkos garbės puotą ir paskyrę už nuotaką kainą, nuo jaunuko tėvo eina pas merginos namus ir apsisotia ties dygia, grįtelę supančia nuo liūtų apsaugoti užvara.

Šioji nuo liūtų saugojai užvara turi tik vieną parėjimą. Vestuvių dieną būna saugojama ginkluotų merginų dėdžių nuo galimo užpuolimo. Vėliau svečius įsileidžia į kiemą, merginos tėvas paskiria už nuotaką kainą ir pavaišina kafro alumi. Po tam kiekvienas grįžta namo poilsui net iki saulėleidžiui. Jaunikis ir nuotaka nesimato vienas kito net iki trečios vestuvių dienos pabaigos.

Trečią dieną vestuvės prasideda po pietų. Daugiau būna kafro alaus ir prasideda keisti šokiai. Tada dalyvauja ir jaunikis, bet sėdi netoli savo pirėšio. Apie ketvirtą valandą po pietų iš grtelės išsiveržia apie tužinas klykiančių moterų ir išsineša laibą, aukštą, be rankų ir galvos figurą, kuri pridengta plona medžiaga. Viena eilė iš jų sustoja jaunikio priekyje, kita užpakalyje ir pastato figurą apie tris pėdas prieš jį. Viena iš jaunosios pamergių pastato vaikina ant kojų ir smarkiai pastumia prie baidyklės, kurią su susigėdijimu sutinka jaunikis. Jaunoji, išskyrus menką žiurštą, būna visai nuoga.

Tamsa užbaigia visas ceremonijas. Svečiai eina namo, o vedusieji su merginos giminėmis eina gulti. Sugula sekandžių tvarkoj: nuotaka, jos tėvai, broliai, piršlys ir ant paties galo eilės jaunikis. Tada prasideda tikros vedybų ceremonijos. Jaunosios piršlys atsisotia ir užklausia nuotakos: "Ar vyras geras?"

Jei jaunoji neduoda atsakymo, piršlys atsisotia į jaunikį ir klausia: "Ar ji yra gera žmona?" Jei ir jaunikis nutyli, skaitoma, kad apsidėdė, o jei kuris iš judviejų pasako "ne," tada sumokėtieji už nuotaką pinigai grąžinami ir jaunieji kas sau grįžta namo.

FRANCIJA TAPS SENŲ ŽMONIŲ ŠALIMI

Francijoj išeinantis La Belle žurnalas rašo, kad už penkiolikos metų Francijoj bus daugiau senų žmonių, turinčių nuo 55 iki 60 metų, negu jaunų žmonių, turinčių nuo 20 iki 25 metų. Šios išvados daromos remiantis dabartiniams gimimais ir mirimais.

Kas stebėtina, kad žmonių surašinėjimas 1936 metais parodė šalyje esant tik 41,905,963 gyventojams, arba per penkis metus priaugo tik 71,045 žmonės. Francijos žmonių skaičiaus mažėjimas prasidėjo prieškariniais laikais, o karo laikotarpiu tai visai bauriai pajauta. Tarp 1914—1919 metų buvo tik pusė normalių gimimų, už tai ir dabar randasi tik pusė normalaus kiekio jaunimo vedyboms ir tuo atsispindi vedybų ir gimimų nenormalumas ir dabar.

Turint omenyje, kad prieš 70 metų Francijoj būdavo daugiausia gimimų, negu kitoj kurioj didelė šalyj ir dar pokariniais laikais į Franciją pribuvo apie du milijonai imigrantų, tai tautos prieauglis jokio progreso nepadarė.

Kas kita su kitomis šalimis. Vokietijos gyventojų skaičius per 70 metų iš 39 milijonų paugo iki 67 milijonų; Anglijos iš 26 milijonų iki 47 milijonų; Brazilijos iš 10 milijonų iki 47 milijonų ir Japonijos iš 33 milijonų iki 69 milijonų.

Šiandien dauguma Francijos žmonių sako, kad reikia gerinti žmonių būvį ir skatinti prie ve-

Tra-la-la Tra-la-la!

Sovietų Sąjungos kolektyvės ne tik kasdieninius darbus atlieka kolektyviškai, bet ir griežia. Čia matyti dalis kolektyvo orkestro, kuriame griežia daugumoj moterys.

dybų ir gimdymų, kad nepasilikytų francūzai senų žmonių tauta.

KIEK PER DIENĄ UZAUGA BARZDŲ

Apskaičiuojama, kad kiekvienas vyras skusdamas barzdą vidutiniškai skutasi apie 48 ketvirtinųjų colių veido plotą. Tam plote auga vidutiniškai apie 25 tūkstančiai plaukų. Vidutiniškas kiekvieno barzdos plauko augimas per 24 valandas siekia vieną šimtą colių. Tad sudėjus šiuos visus plaukus į vieną, per parą laiko ant kiekvieno vyro veido užauga 250 colių ilgio vienas plaukas, arba 25 tūkstančiai vyrų per vieną parą užaugina 21 pėdos ilgumo barzdą. Turint omenyje tokį augimą ir paėmus skaitlinėmis tik Anglijoj skutančių barzdas vyrus, kurių priskaitoma apie penkiolika milijonų, ir jiems priskyrus po 250 colių plauką per dieną, visų plaukų ilgis susidarys apie 50,000 mylių, kurie auga ant 125 akrų veidų ploto. Na, o paėmus viso pasaulio vyrų barzdų augimą, tai iš vienos puros derliaus galima būtų susukti vidutiniško storio siūlą ir juo apjuosti visą žemės kamuolį.

VERGAIS SPEKULIACIJA ČINJŲ

Mano geras draugas Wang po kelių dienų ieškojimo su šešiasdešimties dolerių saujoje nusipirko labai gražią dvilykios metų vėgę merginą, kurią pakaukavo savo pačiai vedybų sukaktuvių progai.

Šioji kaina yra daug aukštesnė, negu reguliarinė kaina už to amžiaus verges merginas. Vidutiniška vergių merginų kaina yra nuo penkiolikos iki keturiasdešimties penkių dolerių. Vergų vaikinių kainos apie 50 nuosimčių yra aukštesnės. Tačiau nuolatinių vergams įvertinti kai nos nėra, nes jos nustatomos nuo pasiūlos ir reikalavimų, nuo vergo sveikatos, pirkiko turtingumo ir daugelio kitų specialių apstovų.

Pirkimas ir pardavimas vergų atliekamas nepaprastai. Prieš pora metų atgal vergų pirkimai veikė net Francijos koncesijas turinčiam Sanghajaus miesto plote, bet tas biznis dabar užsibaigė. Tada buvo reikalinga pateikti reikalavimą vergų pirkliui, jis atsilydavo savo agentą patikrinti mandato (policijos leidimo) ir atsinešdavo jaunuolių pavyzdžius. Taip per trumpą laiką būdavo susitaikoma, ir turima dokumentas, kad tas ar toji priklauso tam ir tam.

Du metai atgal aš mėginau gyventi tarp visokių Sangajaus luomų ir gauti iš jų savo patyrimus. Vieną mėnesį aš gyvenau tarp turtingiausių, prabangoję gyvenančių žmonių, vienoje iš madingiausių Sangajaus gatvių; antrą mėnesį mane buvo galima atrasti Hwa Kee alėjoje tarp vienuolikos šokikų merginų; trečią mėnesį gyvenau pilnoje tipiško bildėso ir smarvės gatvelėje, kuri apgyventa po šešis dolerius į mėnesį gaudančiais žmonėmis, raštininkais ir Sangajaus šiaudinių skrybėlių fabrikėlių užveidomis.

Laikė mano gyvenimo ten ketelį kartų perėjo vergų pirklys su našiais ant pečių, prie kurių kabėjo dvi ragažės su vaikais ir mergaitė. Vieną kartą aš užsišaukiau tą pirkliį į namus,

kad apžiūrėti sublogusius nelaiminguosius. Abudu kūdikiai turėjo veik po keturis metus amžiaus ir abudu labai blogoje sveikatoje, ypatingai vaikas, kurio galvutė buvo nušalus. Pirklys, pamatęs, jog aš esu svetimšalis, skubiai už kiekvieno kūdikį kainas pakėlė iki devynių dolerių. Mano kaimynai mane perspėjo, kad nepirkčiau šių dviejų kūdikių ir sena moteris už tą pačią kainą žadėjo man parduoti savo dukteris, dvi šešių metų amžiaus, o vieną septynių metų amžiaus.

Aš tada nebuvau vergų rinkoje, bet turėjau šimtus progų pasirinkimui, jei būčiau norėjęs jų pirkti. Net ir vadinamųjų geruos laikuos pilna pardavimui mažų vergų.

Dauguma pirkėjų pageidauja mažus vergus pirkti tiesiai nuo tėvų, tokiu būdu būna daugiau užtikrinti nuo nusipirkimo kūdikio ar jaunuolio su paveldėjimais ligomis. Visuomet galima užtikrinti daugelį neturtingų tėvų, kurie su ramiausia sąžine trokšta parduoti savo sūnų ar dukterį. Mergaitėms pardavimui skaičius visuomet esti didesnis, nes šeimynos patekus į skurdą pirmiausia jas stengiasi parduoti.

Činijos valdžios paskelbti prieš vergų prekybą įstatymai susitikus sunkumų dar per daugelį ateinančių metų. Pirmiau būvusi organizuota vergų prekyba, vergais palaikomas susisiekimas jau nyksta, bet per individualus vergų prekybą dar žydi.

Plačiai egzistuojant Činijoj vergų prekybai pasitaiko ir gana blogų vergų savininkų, bet galima sakyti, jog randasi ir tokių savininkų, kurie vergus užlaiko neperžiūriai. Mat nesiranda vergais apdirbamų ūkių ir fabrikų, o dauguma naudojama naminiams darbams, tai nėra nė tokių baisumų, kaip kituose vergus naudojančiuose kraštuose.

Pasitaiko ir tokių vergų savininkų, kurie nusipirkta mergaitės parėdo ir lepina. Retai kada merginos parduodamos antru kartą ir užaugę; kada ateina laikas vestis, atgauna laisvę. Vaikinas gali tik atsipirkti. Vaikus atvirai perka beveik poros ir augina kaip tikrus savo sūnus.

Paskutiniai metai už žiaurų elgimąsi su vergais buvo keletas bylų, kur keletas vergų savininkų tapo nubausti.

Tinkamiausias vergams parduoti laikotarpis, tai kuomet vaikams sukanka dešimties metų amžiaus. Prieš tą amžių vaikai netinkami namų ruošos darbams ir kitiems dalykams, o senesni mažiau pageidaujami, nes manoma, kad tokie gali pabėgti.

Vidurinėj Činijoj praktikuojama ir skolų vergija. Vargtančios šeimos tėvai "užstato" už tam tikrą sumą pinigų trejiems metams ar daugiau savo dukteris. Kaip kada ir tos dukterys pasidaro šiek tiek pinigų. Tačiau tyrinėjimais parodė, kad daugiausia viešųjų namų prostitučių per jėgą yra įstumtos į tokį gyvenimą. Taip pat tokiu keliu patenka ir visos dainininkės. Pačių parsidavimas atsitinka retai. Bet žinau dvi sereris iš Tientsino, kurios nesutiko motinos patvarkymu apsiuvesti joms su vienu išsigimusių pirklių princu, jos pabėgo nuo motinos ir įstojo į dainininkų namą, kad užsidirbtų pinigų ir

suteikti savo motinai tiek, kiek tas senis motinai siūlė.

Sale virš suminėty dviejų vergijos formų, Činijoj egzistuoja ir prievarta vergų pagrobimo forma. Bet Činijos teisės garantuoja visiems laisvę, tai policininkui pranešus apie bent kurios formos egzistavimą, vergas būna išvadotas. Tačiau iki vergija išsigyvindis, užtruks dar daug laiko.

Sunki būklė Činijos vergų, bet iš daugelio atžvilgių jie yra daug geresnėj padėtyj, negu Japonijos ir Činijos fabrikuose dirbantieji mažamečiai vaikai, kurie dirba po dvylika valandų per dieną ir niekad nepajėgia geriau pavalgyti, apsiūngti ir išbirsti iš skolų. Fabrikų užveidosis yra tų mažamečių sunkaus darbo kontraktoriai. Nežiūrint, kad jie skaitomi laisvais, jie tiesioginiai priklausos fabrikantams.

E. H. Leaf

PASKUTINEJ MYLIOJ SUTIKO NELAIMĖ

Birželio 7 dieną, Sarnia, Canadian National geležinkelio stotyje laukė orkestras sutikimui parvažiuojant su traukiniu garvežio vairuotojo J. M. Norwood, kuris per 35 metus valdė garvežį ir po šiai kelionei turėjo išeiti pensijon. Tačiau važiuojant paskutinę mylią, Norwood'o valdomas garvežis užėjo ant sulūžusios rėlės ir parvirtė. Du keleiviniai vagonai išvirtė į griovį ir keli prekiniai vagonai sudužo. Nelaimėje lengvai susižeidė trys geležinkeliečiai ir vienas pasąžierius, bet pats Norwood išliko sveikas. Tuomet apie 300 žmonių minia vietoj stotyje sutikti, sutiko jo namuose.

Keista, kad nelaimė įvyko važiuojant paskutinę kelionės mylią, kurių per 35 tarnybos metus nuvažiavo virš pusantro milijono.

N U S M ERKTASIS KALĖJIMANUSIUDE KALTI-NAMŲJ SUOLE

Birželio 5 dieną Albertos aukščiausia teisme, Edmontone, buvo kaltinami S. Blozak, Dora Flora ir George Kuprenas už sudeginimą viešbučio St. Paul miestelyje. Paskutinis kaltinamasis iš pavardės atrodo yra lietuvis.

Teismas išnagrinęs bylą rado visus kaltais ir Blozak'ui priteisė tris metus kalėjimo, D. Florai pusantų metų ir G. Kuprenui vienus metus kalėjimo. Tačiau nuteistasis Blozak atsištojęs kaltinamųjų suole pareiškė: "Mano pone, aš esu nekalnas... Jūs apkaltintote mane už tai, kad aš prigulėjau prie socialio kredito partijos, o jūs buvote liberalas." (Teisėjas Hovtone prieš užėmimą teisėjo vietos prieš penkiolika mėnesių buvo Alberto liberalų vadas).

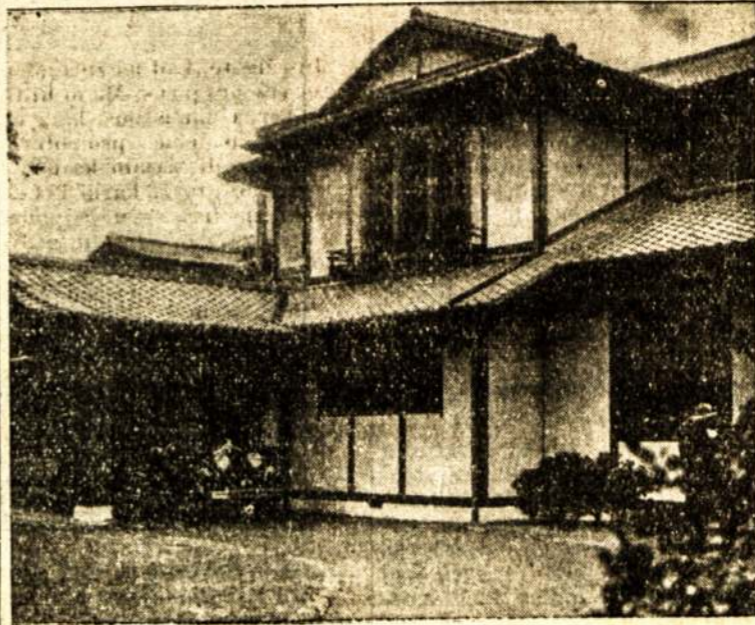
"Jūs paimate mano kūną ir sielą, kuri jau pasiruošus eiti," suriko Blozak. Po tam pasiėmė nuodį ir kaltinamųjų suole išpyrkė jos savo burnon. Teismo tvarkininkai dar mėgino sugriebti ir išlieti iš burnos nuodius, bet nepajėgė. Nuvežtasis ligoninėn greitai pasimirė.

Nuskrido į Šiaurės Polių

M. V. Vodopianov—SSRS lakūnas, kuris vedė Sovietų mokslininkų ekspediciją į šiaurės ašigalį (polių).

Buvusio Japonijos Premjero Namas

Sis namas yra nepaprastas namas, bet pilnas "paslapčių." Jame yra slaptų išėjimų, pranykiančių grindų, bombų nepramušamų kambarių. Jame gyvena buvęs Japonijos premjeras Hajaši.

VOKIETIJOJE AUGA ŽMONIŲ NEPASITIKĖJIMAS

Prieš mėnesį laiko nazių partija atlikė lokalines konferencijas, kuriose fašistų vadai padarė pažymėtinius pareiškimus. Jie visur pareiškė, kad auga žmonių nepasitikėjimai ir "vidujinis priešas."

Rudolf Hess, Hitlerio dešinioji ranka, kalbėdamas Karlsruhe konferencijoj pažymėjo, kad Vokietijoj randasi daug žmonių, kurie nieko nepasimokino iš Hitlerio ir trokšta sugriauti vokiečių "tautos vienybę." Po jo pareiškimų išliko nauja areštų banga, kas parodo fašistų baimę dėl sąmonėjimo masių fašistiniam lageryje.

Milžiniška ginklavimosi programa vykdoma išnaudojant darbininkus ir smulkios buržuazijos likučius. Tuo pačiu laiku Kruppo ginklų koncernas turtais nuo 1936 metų paugo 50 nuosimčių. Milžiniška chemikalų firma moka savo dalininkam po septynis nuosimčių dividendų. O darbininkų padėtis yra daug blogesnė, negu kad buvo prieš krizį.

Remiantis žurnalu "Wirtschaft und Statistik" 1936 metais darbininkų algų fondas siekė 35 milijonus markių, kas yra dešimtis nuosimčių mažiau, negu kad darbininkai gavo algų 1930 metais, kada krizis buvo labai staigus. Tuo pačiu laiku žmonėms būtinausiu dalyku kainos tik per paskutinius du metus pakilo net 30 nuosimčių. Tolimesnis algų nukirtimas eina per viešuosius darbus, kaip tai per "žiemos pagalbos" ir "darbininkų fronto" vedamus darbus. Pagal statistinio biuro duomenis, Vokietijos darbininko nominalė alga yra 24 markės 55 valaitėje. Tačiau 1936 metais 55 nuosimčiai darbininkų neuždirbo tos sumos. Nuo 1932 metų teiktis darbininko nominalė alga sumažėjo dešimčia nuosimčių, o odos industrijoj trylika nuosimčių.

Imant domėn kainų pakilimą už visus reikmenis, jei paimsim net iš oficialaus sąrašo, pats mažiausias skaitlines, rasi-

me, jog darbininkų nominalės algos sumažėjo nuo 17 iki 20 nuosimčių. Bet algų kupojimas eina ir toliau su pagalba kainų kėlimo ant reikmenų.

Praeitą žiemą pasireiškė didelis trūkumas maisto žmonėms. Net ir pavasariu atėjus dalykai nė kiek nepagerėjo. Žaliosios medžiagos pabrangimas pasaulinėje rinkoje, ypatingai brangimas strateginiam svarbių žaliųjų medžiagų, nazių privertė pervežuoti ir mažinti importuojamų maisto prekių kontingentus. Remiantis o. b. s. u. "Kanulės vietoj sviesto," Hitlerio valdžia 1936 metais iš užsienio importavo 40,000 tonų kviečių ir rugių, vietoj 329,000 tonų 1935 m., ir 1,400,000 tonų, importuotų iš užsienio 1932 metais. Galvijams pašaro importas beveik visiškai sulauktytas. Riebalų 1936 metais buvo importuota tik 50 nuosimčių viso reikalaujamo kiekio. Tais pačiais metais maisto importui išleista tik pusantro bilijono markių, arba 20 nuosimčių importo biudžeto. Reikia iš kiekvieno šimto markių, išleisčių importui, nazių valdžia išleido maisto dalykams tik 20 markių, o 80 markių nuėjo prekėms, kurios daugumoj skiriamos karo reikalams.

To sąryšyje nazių valdžia nepajėgia subalansuoti maisto iki naujam derliui. Maisto departamentu apskaitliavimu, balandžio 1 dieną kviečių rezervai siekė tik apie milijoną tonų ir rugių rezervai tik apie du milijonus tonų. O per vieną mėnesį, skūpiami elgintais, Vokietijos žmonėms reikia 500,000 tonų kviečių ir 750,000 tonų rugių. Tokiu būdu prie didžiausio skūpumo galima ištekti tik iki liepos pirmi dieniai.

Padėtis pasidaro blogesnė dar ir tuo, kad šie kviečių ir rugių rezervai nėra sandėliuose po valstybės priežiūra, bet valstyčių rankose, kurie nemano jų išduoti iki paskutiniam grūdui. Fašistinė spauda agituoja už grūdų suvežimą. Pagal jos d. v. n. i. d. planas buvo išpildytas 60 nuosimčių. Turtingieji ūkininkai ir dvarininkai laikosi grūdus tikėdamiesi geresnių kainų. Prie to, esant aukštom pragyvenimo išlaidom ir pašaro trūkumui, valstiečiai ruošiasi grūdus šerti galvijams, o ne fašistams atiduoti. Apie grūdų trūkumą galima gauti išvadas ir iš šių faktų: kėpyklose miltų ištenka tik dviems ar trims dienoms savaitėje, taipgi yra draudžiama kepti duoną iš grynų miltų. Duona yra kepama iš mišinio, sumaišyto iš grynų miltų ir bulvinių, kukuruzinių, ir kitokių mišinių.

Už tai dabartiniu laiku daugelis fašistinių organizacijų aukuoja visą savo energiją išrišimui valstyčių ekonomijos problemų. To rezultate paimta daug žingsnių "pagelbėti kaimiškai ekonomijai, kad ji atliktų valstybines pareigas." Beabejonės, tie žingsniai reiškia koncesijas ir naujas privilegijas stambiesiems ūkininkams ir dvarininkams. Pavyzdžiui, rugiams ir bulvėms kainos buvo pakeltos ir trašos nupigintos; turtingesni ūkiai gauna kreditus praplėtimui sąjamų plotų, mechanizavimui produkcijos ir taip toliau. Dalina pagalba tei-

ŽINOTINA

Kas Tie Arijonai?

Hitlerio padaro fašistai labai didžiuojasi, kad jie esą arijonų kilmės, kad vokiečiai esą gryno arijonų kraujo.

Arijonus mokslas vadina indoeuropėnais, gyvenusiais apie 5,000 metų atgal, Azijoj, apie Viduržemio ir Juodąsias jūras. Arijonai kalbėjo sanskrito kalba, kuri dabar yra jau mirusi. Arijonai (indoeuropėnai) yra seniausia žmonių šaka, ką mokslas žino. Kas gyvenė prieš indoeuropėnus toj vietoj, mokslas nežino. (žinoma, yra ir kitos senovės žmonių grupės, k. t. semitai, sumerai ir kitos, apie kurias šiuo kartu nekalbėsime).

Žmonių skaičiui didėjant, arijonai užimdinėjo platesnes gyvenimui vietas, jie kėlėsi Europon ir tolyn į rytų Aziją. Ilgainiui atskirose arijonų grupėse taip toli buvo nusikėlusios, kad nebesusisiekdavo viena su kita. Del to pamažu pradėjo skirtingai ir kalbėti vieni nuo kitų del įvairių gyvenimo aplinkybių, del įtekmes raštų vietinių gyventojų kalbos. Taip atsirado atskiros tautos su skirtingomis kalbomis. Iš arijonų (indoeuropėnų) susidarė graikai, lotynai, keltai (dabartiniai francūzai, ispanai), germanai (dabartiniai vokiečiai), slavai (dabartiniai rusai, lenkai ir kt.) ir lietuviai. Šitos tautos ilgainiui dar skilo beveik kiekviena į keletą grupių. Pavyzdžiui, lietuviai suskilo į latvius, prūsus ir jotvingius, kurie bendrai vadinosi aisciais.

Taigi, kaip matome, tai ne vieni vokiečiai yra senos arijonų padermės, bet ir daugelis kitų. Kas nuostabiau, kad mokslas pripažįsta, jog lietuvių kalboj yra daugiausia pasilikę sanskritų (arijonų) kalbos panašumų, negu kurioj kitoj kalboj. Taigi, jei didžiutis didesnio senovėsiumo išlaikymu, tai tas tektų lietuviams. Kiek liečia vokiečius, tai istorikai apskaitliuoja, kad apie 20 % vokiečių kalbos yra jefeditų kalbos priemaisi. Jefetidai yra gyvenę Europoj dar prieš arijonų atėjimą. Lietuvių kalboj mažiausia priemaisių randama jefeditų kalbos.

Jefetidai yra gyvenę apie 6,000 metų atgal, gal ir seniau, taip vadinamoj dar akmens galdynėj.

kiami ir laike javų valymo. Valstybė pasidėjo stambiesiems žemvaldžiams "paskolinti" darbininkus, įsteigiant ūkių "darbo patarnavimo" lagerius. Praeitais metais tokius lagerius užlaikė tik vietinės valdžios, o šiamet bus praktikuojama nacionaline papėde.

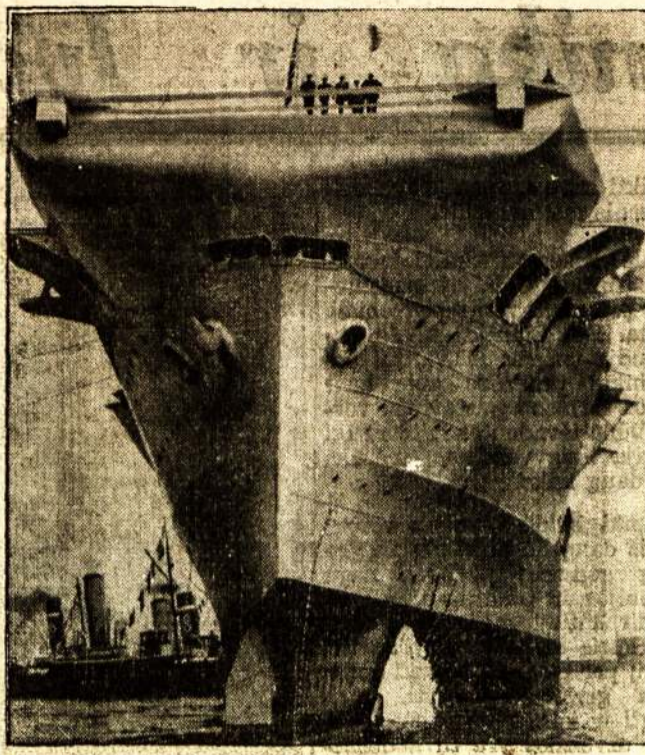
Prie šio plano dar pridėta pagalba Prūsijos ir rytų Elbės junkeriams, finansavimas eksportui. Šis dalykas buvo paimtas ekonomijos ministerio Schacht'o, kada jis sugrįžo iš Briuselio be vilties greitį ateityj gauti užsienio paskolų. Tad Schachtas nutarė finansuoti eksportininkus. Natūralu, kad į šį planą įskaitoma ir tolimesnis iš užsienio maisto produktų įvežimo varžymas.

Daug komentų pasireiškė užsienio spaudoj apie Vokietijos žmonių mėginimą nusikratyti nuo naujai ant jų dedamos fašistinės naštos. To sąryšyje Vokietijos Laisvės Partija požemiuose išpausdino ir išplatino savo pareiškimus. Ši partija reikalauja atsteigti konstitucinę laisvę, sulaukyti Ispanijoj interenciją, panaikinti ginklavimosi lenktynes ir pradėt taikos politiką su kitomis šalimis.

Organizacinis komitetas jau pradėjo veikti del įsteigimo Vokietijoj Liaudies Fronto. Taipgi fašistų cenzoriai sukonsfiskavo visus užsieniois laikraščius, kuriuose buvo atspausdinoti aprašymai apie to komiteto Paryžiuje atsibuvusią konferenciją, bet anti-fašistiniai nusistatė žmonės surado būdus, kaip savo veikimą padaryti plačiai žinomum Vokietijos žmonėms.

Tarp Vokietijos žmonių augimas anti-fašistinės idėjos ir papuliarėjimas, kad reikia kovoti prieš fašistus, fašistuose sukėlė naują alarmą. To pasekmėje prasidėjo jaunųjų katalikų lygos vadų areštai ir kitokios rūšies sufremavimai, kad suskaltdžius žmonių mases, kovojančias už laisvę, prieš fašizmą ir karą.

Orlaivių Nešėjas

Anglija darbuojasi, kad sunaikinti Tautų Lygą ir tuo pačiu laiku smarkiai ginkluojasi. Čia matyti statomas laivas orlaiviams „nešti“. Jis bus 800 pėdų ilgia ir galės nešti 70 orlaivių. Pastatymas kainuos \$15,000,000. Planai išdirbti pastatymui dar 4.

Lietuvoje

KAS DĖJOSI LIETUVOJE PRIEŠ 125 METUS

Prieš šimtą dvidešimt penkis metus, 1812 metais, birželio 24 dieną iš Vokietijos į Lietuvą įžengė garsioji tų laikų didžiausia pasaulyje Napoleono armija. Tai buvo padarinys Francijos Didžiosios Revoliucijos ir veržėsi į įvairias pasaulio dalis, kad sutreptų feodalistinę santvarką ir palikuosiu žmones iš baudžiavos. Tuo tikslu Napoleonas atžygiavo ir į Lietuvą ir vedė savo pulkus į Rusiją.

Apie Napoleono žygius iki pat didžiojo karo senieji žmonės pasakodavo daugybę atsiminimų ir legendų, paduotų tėvų ir tėvukų. Tik peržūsus per Lietuvą didžiojo karo audrai Napoleonas tapo lyg ir išbrauktas iš Lietuvos žmonių padavimų, nes kiekvienam kaimo ir miestelyje pasikartoję daug didesnių įvykių iš vokiečių karo su rusais, negu Napoleono laikais.

Kas charakteringiausia, tai kad Napoleono žygius visiškai buvo nepanašūs į vokiečių žygius per Lietuvą. Vokiečių matė kiekvienas miestas, miestelis ir kaimas, o Napoleono armija ėjo per Lenkiją, kita, paties Napoleono vedama, per Vilkaviškį, Kauną, Vilnių ir Maskvą, o trečia per Tilžę ir šiaurės Lietuvą. Tik spalio mėnesyje susaldžius ir sumušus Napoleono armiją ties Maskva, ji bėgo per Lietuvą be jokios tvarkos ir palietė daugiau Lietuvos vietų.

Net ir nekurię didesni Lietuvos miestai nematė Napoleono armijos. Plačiai apie Napoleono žygius buvo kalbama Vilkaviškio apylinkė, kur jis ant klebonijos kiemo paskelbė Rusiją karą, o apie Napoleono nužygą a v i m a į Rusiją mažai ką žinojo Virbalis ir Marijampolė, nes sulgy senų žmonių padavimų, jis žygiavo iš šiaurvakarių į šiaurvyčius per laukus ir tik kiliudė tas vietas, kurias kelyje sutiko, o net po du kilometrus į šonus jau niekas Napoleono kareivių nematė.

Kaip pasauliui yra dabar žinoma, Napoleonas į Lietuvą ir į Rusiją savo armiją atvedė kilnėmis tikslams, bet aciu žmonių tamsumo, Lietuvos niekas nesuprato jo atžygiavimo tikslo ir darė jo armijai visokias kliūtis, kokias tik pajėgė. Kaip lietuvių pamilo Napoleono kareivius, galima spręsti tik iš šių dienų Lietuvos užsilikusios legendos apie francūzų gilukingus pinigų. Apie 25 metai atgal, senieji žmonės net apsilaidžiamai pasakodavo apie savo tėvukų nepaprastus pasisekimus su francūzų pinigais. Girdi, buvo geri laikai. Kuomet francūzai bėgo iš Maskvos, tada valstiečiai apstodavo beginklius francūzus su šakėmis, uždabdo ir nukabinavo nuo kaklo net visą rektę pinigų, su kuriais vėliau nepaprastai sekėsi. Buvę ir tokių žmonių, kurie matydami nuvargusius francūzų kareivius net ir slėpdavę miskuose, namuose ir teikdavę jiems maisto. Nekurie ilgai slapstėsi Lietuvoje ir visiškai pasiliko su Lietuvos valstiečiais vilkti poniškos baudžiavos jungą, ko jų tėvynė jau buvo atskiratyta. Vilkaviškio apylinkė pasilikė keli francūzai, iš kurių vienas buvo šoktas. Jie apsiėdė su lietuvišiais, bet ir dabar dar škoto proančių veiduose matosi škotiško kraujo bruožai.

Taip ir pasibaigė Napoleono žygius į Rusiją, imaišydamas ir lietuvių tautą lašelį svetimo kraujo. Bėgo dešimtmečiai ir vis dar žmonės vaizdavosi, kad Napoleonas buvo vienas iš didžiausių pasaulyje niekšų. Tačiau praėjus 125 metams Lietuvoje žmonės pradėjo prasi-blaivēti ir gerbti Napoleoną. Jau daro paminėjimus jo žygių, nes supranta, kad Napoleono pralaimėjimas Rusijai, kaip Rusijos žmonėms, taip ir lietuvių tautai buvo didžiausia nelaimė. Jeigu Napoleonas būtų laimėjęs mūsų ties Maskva, tai Rusijos ir Lietuvos liaudžiai nebūtų tekę dar per 50 metų vilkti baudžiavos jungą. To pasekmėje šiandien Lietuvos kaimai nesudėty iš samanotų bakūzių, bet būtų panašūs į vakarių Europos kaimus. Tad dėka Lietuvos ponų ir Rusijos carų režimų, su Napoleono sumušimu į Lietuvą visam šimtmečiui buvo užverta kultūra. Taip ir kentė Rusijos ir Lietuvos liau-

dis virš šimtą metų po caristiniu jungu ir niekad nepasiekė tos laisvės, kurią francūzų tauta jau turėjo Napoleono laikais. Tik Spalių Revoliucijai kilus Rusijoj tapo atvaduota Rusijos liaudis iš po jungo ir žengė dar didesni žingsni, negu nužengė Napoleonas. Tačiau lietuvių tautai nelaimė, jos ponų ir pardsdavėlių dėka, ne lietuvių tautai ta laimė teko. Jie uždėjo prieš kultūrą barjerą ir tolimesnei istorijai griežtai saugoja samanotų bakūzių likvidavimą.

Napoleono žygiai Lietuvos dvarponių buvo keikiami daugiau per šimtą metų, o 1919 metų revoliucijai Lietuvoj dar pačiame praeikimo įkarštyje, bet drąsiai galima sakyti, kad jau netoli tas laikas, kada žmonės suprast, jog kaip pirmas, taip ir antras naujos ekonominės tvarkos nepasisekimas buvo Lietuvos tautai skaudžiausias nelaimės.

Zvalgas

ATGIMSTA SUSISIEKIMAS ARKLIAMS

Marijampolė.—Del aukštų susisiekimo kainų autobusais ir traukiniu iš Marijampolės į Kauną susisiekimas jau praktikuojamas arkliais. Keturi kartus savaitę pasikinkę į ilgdrobines kelionika marijampolietų už pigų atlyginimą veža neturtingus keleivius ir prekes Kaunan. Į Kauną kelionė trunka iš tisa naktį, bet kainuoja juo vieno iki pusantro lito. Kai kurių prekių transportas į Kauną ar iš Kauno į Marijampolę taip pat pigiau apsimoka, negu traukiniu ar sunkvežimiu. Marijampolėje šitas verslas pakol kas laikomas gana pelningu ir duoda pragyvenimą bent penkiolikai šeimynų.

ŠAKIEČIAI DIDINA SODUS

Sakiai.—Seniau šakiečiai ūkininkai mažai dėmesio kreipė į sodus, kaip į mažai pelningą ūkio šakį. Tačiau dabar jie užveisė naujus sodus.

Pažymėtina, kad dabar Šakių apylinkėje matyti jau labai daug planingai užveistų naujų sodų, iš kurių galima tikėtis gero derliaus, o taip pat daugelio veikesniųjų ūkininkų ir kalčėmis nubaltinti, kurie praeviu sudaro labai gražų vaizdą.

TIESIA MARIJAMPOLES PRIENŲ PLENTA

Marijampolė.—Pavasari pradėti plento į Prienus tiesimo darbai tęsiasi toliau. Dabar darbai eina tarp 9-to ir keturiolikto kilometro. Plentas vedamas tiesiai per laukus Prienų kryptim, veik neprisilaikant vieškeliu, besisukinėjančio tarp vienkiemiu. Plentas bus baigtas tik po penkerių metų ir bus apie 40 kilometrų ilgio. Prie plento tiesimo darbų dirba kelios dešimtys darbininkų.

KANALIZACIJOS DARBININKAI LAIMEJO BYLĄ SU SAVIVALDYBE

Kauno miesto savivaldybė 1934 metais atleido 200 vanden-tiekio ir kanalizacijos darbininkų, neįmokėdama kompensacijos, nes darbininkai dirbė akordinai.

Atleistieji darbininkai grupėmis kompensacijų ieškojo teismo keliu. Apylinkės teismas kompensaciją priteisė, apygardos teismas savivaldybės skundą atmetė ir apylinkės teismo sprendimą patvirtino. Tada savivaldybė padavė kansacijos skundą Vyriausiam tribunolui, kuris apygardos teismo sprendimą kasavo ir grąžino bylą apygardos teismui persvarstyti, ar statybos ir eksploatacijos darbininkams taikintinas darbininkų samdos įstatymas.

Kauno apygardos teismas 35 darbininkų bylą svarstė. Darbininkų igaliojinė advokatė L. Purėnienė įrodinėjo, kad 1931 metais Lietuva pasirašė tarp-tautinę darbo apsaugos konvenciją, kurioj pasakyta, kad visi darbo apsaugos įstatymai laikomi ir statybos ir kitų rūšių darbininkams. Be to, 1936 m. v. daus reikalų ministeris susitaręs su finansų ministerijai darbo samdos įstatymą praplėtė ta prasme, kad pramonės darbininkų įstatymas taikomas statybos ir transporto darbininkams. To-

del advokatė Purėnienė ir prašė apygardos teismą darbininkų iesikinius patenkinti.

Kauno apygardos teismas tiems 35 darbininkams iš savivaldybės atiteisė 13,590 litų ir savivaldybei uždėjo padengti teismo išlaidas.

PERKŪNĖJOS PRIDARĖ DAUG NUOSTOLIŲ

Šakiai.—Apie gegužės mėnesio vidurį Šakių apskrityje nekuriuose vietose buvo smarki perkūnija, kuri pridarė žmoniems daug nuostolių: nugadino vaismedžius, ką tik prazydusių vyšnių ir kriaušių žiedus. Taip pat Kidulių valsčiuje, Kulkarskės kaime, į V. Sidzikausko tvartą per ventiliacijos skylę įtrenkė perkūnas, kur užtrenkė įnamio vienintelę karvę ir vienoj vietoj išgriovė fundamentą, bet laimė tvarto neuždegė. O šiaudinės miestelyje nutrenkė prie medžio prištātą piliečio Šmidto šunį, kuris ten saugojo baltinius ir pritrėkė šeiminnkė, kuri per tą grausmą ėjo šunies paleisti. Taip pat daugelyje vietų perkūnas įtrenkė ir medžius ir pridarė kitų nuostolių.

ŽAGARĖJ IŠMĖTĖ BARBOROS PALAIKUS

Prieš kiek laiko Žagarėje buvo išmėtyti žmonių vadinamos šventosios Barbaros palaikai. Už tą darbą šiaulių kriminalinė policija suėmė tris žagariečius, Dovydą Siksną, Juozą Patrulį ir Joną Pranevičių, kurie dabar yra tardomi.

APSIGOVĖ ŠIAULIŲ KALĖJIMO VIRŠININKAS

Leonas Iljasevičius būdamas Šiaulių kalėjimo viršininku prie Šiaulių kalėjimo dirbtuvių įsteigė muilo viryklą, kurioje gamino muilą visiems Lietuvos kalinams ir arešto namams. Muilo viryklą tvarkė jis pats ir darė įvairias vagystes: vienu atveju pasisavino apie 5000 litų, klastojė sąskaitas, antur atveju už žaliavą Volpej tyčia pirmokėje 6,273 litus, pasisavino iš Leibavičiaus pirktą tepalą. Be Iljasevičiaus dar ptraukti kaltinamaisiais buvęs Šiaulių kalėjimo viršininko padėjęs Pranas Kondratavičius, buvė kalėjimo ūkio vedėjas Juozas Tamošiūnas ir Leonas Šeštakauskas. Pastarieji kaltinami tuo, kad drauge su kalėjimo viršininku Iljasevičium pavogė kelis šimtus metrų malkų, kurių vertė viršija du tūkstančių litų.

Kaltinamas aktas jau surašytas. Tačiau sunku tikėtis, kad fašistai savo tarnus skaudžiai bausyt.

PASOVĖ KONTRABANDININKA

Siomis dienomis prie Vilkaviškio pasienio sargybiniai pašovė į koją J. Zukauską, 22 metų amžiaus Kybartų valsčiaus, Kurturkaimio kaimo gyventoją, kurį gabeno 120 „zaigalkų“, 43 pakeljus akmenėlių ir 60 metrų šilko.

Pašautasis vaikas paguldėtas Vilkaviškio ilgoninėje, o pas jį rasta kontrabanda konfiskuota.

SUSIPYKUS SU VYRU PO PENKERIŲ METŲ ISDAVĖ NUSIZENGINĄ

Marijampolės apskrityje, Sasnavos valsčiuje, Gavaltuvos

kaime 1932 m. kovo 29 d. sudėgė Ališauskų klounas. Sudėgus klounui Ališauskai iš draudimo įstaigos atsėmė 1,700 litų premiją. Viskas buvo pamiršta, bet dabar Ališauskas su žmona susipyko ir net persiskyrė, tai žmona iškėlė aikštėn ir klouno padegimo paslaptį: klouną padėgus Izabelė Ališauskienė su savo broliu Pr. Starkevičium, Vinco Ališausko įkalbėta ir grąsinama, kad jei klouno nepadegsianti, tai jis su ja persiskirsias, nems jis noris gauti draudimo premiją.

Dabar teismo tardytojas abu Ališauskus ir Starkevičių patraukė kaltinamaisiais, ir jau surašė kaltinimo aktą.

DEL NELAIMINGOS MEILĖS LIKO AKLAS

Daugailių valsčiaus, Utenos apskrities, Garnių kaimo gyventojas Povilas Macelica, 27 metų amžiaus vaikas, 1933 metais susipažino su to pat valsčiaus Konstantuliu vienkio gyventoją Ona Mitalaitė. Abu jaunuoliai, vienas kita pamilė, sutarė tuoktis. O jei kuris jų to susitarimo nesilaikytų, jie prisiėkė keršyti.

Tačiau Macelicos tėvas priešinosi sūnaus vedyboms su Mitalaitė, tuomet Ona dažnai susitikdavo su kitu jaunuoliu Garneliu, nors Povilas ją vis dar tebemylėjęs.

Po kiek laiko Macelica išvažiavo uždariauti į Kauną, kur jis, būdamas neblogas amatininkas, gana gerai uždirbo ir galėjo gyventi.

Tačiau jis dažnai atvažiudavo ir tėviškė. Atvažiudamas, savo mylimajai vis atveždavo įvairių dovanų. Kartą atvežė laikrodėlį, kitą kartą vėl ką kitą, o vieną kartą jis atvežė su-tuoktūvių žiedus.

1936 m. sausio 4 dieną Povilas, kuris paprastai degtinės beveik negerdavė, palikęs tėvams atsiveikimo laiška, pasisėmė pusbonkė degtinės, išėjo pas savo mylimąją. Pas ją jis rado ir Garnelį. Visi jie išgėrė degtinę ir užkandžiaudami lyg niekur nieko ramiai šnekėdavo.

Pagaliau Povilas, radęs tinkamą progą, pasakė Onai, kad jie turi tuoktis. Jis pareiškė, kad šį kartą esąs paskutinį kartą jos namuose, jei ji nesutinkanti tekėti. Kartu jis priminė jų susitarimą. Tačiau Ona atsakė, kad su susitarimą ir prisiaiką vilkas ant uodegos nunešęs.

Tuomet kambary suaidėjo trys šūviai. Du niekam nepataikė, o trečią Povilas M. paleidęs sau į galvą, kruvinas griuvo ant grindų.

Tuo tarpu Povilui išėjus pas Oną, jo tėvai namuose suradę jo atsiveikimo laiška ir jį perskaitė labai išsigandę. Tuojau įsakė kitam sūniui sėsti ant arklio ir joti pas Mitalus, gal dar suspėjęs apsaugoti, kad neįvyktų nelaimė. Tačiau jis atvyko per vėlai. Jo brolis Povilas jau kankinosi persautu galva.

Sužeistasis tuojau buvo nuriežtas į Utenos ilgoninę, o iš paskaitė į Kauną.

1937 m. gegužės 7 d. įvyko šios tragedijos paskutinis veiksmas. Utenoj apygardos teisme vėl susitiko abu tragedijos dalyviai. Tik jie žymiai pasikeitė. Kaltinamasis P. Macelica visai aklas, nes šūvis į galvą užkliudė ir suardė regėjimo nervus, o Ona Mitalaitė jau ištekejusi moteris, Garnelio žmona.

Macelica kaltinamas kėsinėj-siu nušauti Oną Mitalaitę ir Gar-

Chinijos Sovietu Rajonuose

Vienam angliškam korespondentui pasisekė dasigauti ir sovietinius Chinijos rajonus. Šis korespondentas, E. Snou, yra žinomas kaip vienas iš gabiusių Anglijos užsienių korespondentų ir pagal jo žodžius jis prabuvo sovietiniuos rajonuos 4 mėnesius. Bėgyje to laiko jis apvažiavo sovietinius rajonus provincijose Sensi, Gansu ir Ninsia ir jis buvo dalyse Kinijos Raudonosios armijos. Jam teko susitikti su dauguma vadų Chinijos sovietinio judėjimo ir turėti pasikalbėjimus su atstovais sovietinės valdžios. Jis yra parašęs eilę straipsnių, liečiančių Chinijos sovietus. Čionais paduodu vieną jo korespondenciją, kuri buvo išversta į rusų kalbą.—Petras.

Traukinys, vadinamas „ekspresu“, pusiaunakty išėjo iš Beipina. Man išykyto reikalinga buvo dasigauti ir Sensi provincijos svarbiausią miestą, Sianfu. Iš tenai aš rengiausi vykti į šiaurę ir tenai prasiskverbti į sovietinius rajonus. Stebtinas aplinkybių supuolimas: sovietiniai rajonai šiaurinėj Siansi, šiaurės rytuose Gansu ir šiaurės Ninsia pažymėtinai randasi tenai, kur tūkstančiai metų atgal gimė Činija ir činiška tauta.

Elektrikos „eksprese“ Beipin—Chankau nebuvo. Ją uždavavo žvakių šviesa. Traukinys daug blogesnis, kuriuo aš važiavau ta linija septyni metai tam atgal. Gelžkelių ministerijai tada buvo Sun Fo. Sun Fo perstatė man tada apžiūrėti gelžkelius ir parašyti apie juos. Valdžia norėjo įgyvendinti Sun lateno svajonę apie tūkstančius mylių plieninių kelių, režiančių šalį skersai ir išilgai. Bet tarp to, bendras gelžkelių ilgis, suliginant su 1929 m., sutrumpėjo trečdaliu, kuomet Mandžuriją akupavo Japonija.

Rytmeti aš ypatingai pradėjau tēmyti savo sankeleivius. Prieš mane sėdėjo du činiečiai, kurie gerė tvirtą arbatą—vienas senyvas ir vienas jaunas. Pasikalbėjimą pradėjo jaunas. Iš sykio kalbėjo taip sau menkniekius, o paskiau perėjo į politiką. Jaunuolio tėvas, gelžkelieltis, išgavo jam nemokamą bilietą. Jaunas činietis grįžo į namus, į Sučuan provinciją, kur jis nebuvo per septynis metus. Jis bijojo, kad negalės davežtuoti iki giminio miesto: apylinkėse, kaip pranešė, pasirodė banditų gaujos.

—Jūs norite pasakyti, raudonieji?—paklausiau aš.

—O ne, ne raudonieji, nors jų yra gana daug Sučano provincijoj. Aš kalbu apie banditus.

—Bet argi raudonieji ne banditai?—su žingeidumu paklausiau aš jo.—Laikračiai juos vadina raudonaisiais arba komunistiniais banditais.

—Jūs, tikriausiai, žinote, kad valdžia įsakė laikraščiu savininkams vadinti raudonuosius banditais. Jeigu juos pavadina komunistais arba revoliucionieriais, valdžia tuomet daro apkaltinimą, kad patys laikraščiu išleidėjai yra komunistai.

—Bet ar Sučano gyventojai nebijo raudonųjų?

—Taip, bet žiūrint kas. Jų bijo dvarininkai, valdininkai ir mokesčių rinkėjai. Valstiečiai jų visai nebijo. Jie raudonuosius sutinka su malonumu.

Mes davežiamov iki punkto, kur kertasi Beipino—Chankausko ir Lunsouko gelžkeliai. Tenai aš turėjau persėsti į traukinį lunsoukos linijos. Visą sekančią dieną mes važiavome Honano ir Sensi tarpkaliniais. Atvažiavę į Sianfu aš tuojau nuvykau pas „Sensi provincijos valdovą“, buvusį banditą generolą Jan Hučeną, kuris be skirtumo valdė visus Sensi rajonus, kurie buvo dar neužimti raudonaisiais.

—Bet 1935 metais Sensi provin-

nelį. Tačiau kaltinamasis aiškino, kad jis nušauti jų nenorėjęs, o tik pagąsdinti neistiekimą mylimąją už prisaikos netesėdumą. Jei jis būtų norėjęs juos nušauti, tai iš už 2-3 metrų jis būtų lengvai tą įvykdė. Iššovęs tuos gasdinamus šūvius, jis pajutęs, kad tie jį kompromituoja ir todėl paleidęs šūvį sau į galvą.

Teismas pripažino jį kaltu ir nubaudė 6 mėnesiais paprasto kalėjimo, bet nuo baumės sąlyginai atleido. Tuo ir baigėsi Daugailių valsčiaus meilės tragedija.

cijoj pasirodė su visa armija buvusis Mandžurijos valdovas Čian Siu-langas. Jis persistatė viršininku „nacionalinės komisijos išnaikinimui banditizmo“, kaip ištikimas savanoris prieš raudonuosius. Vėliau po „jaunojo maršalo“ Sensi provincijoj pasirodė Čian Kaiši atstovas Sao Li-du, kuris buvo nuskirtas provincijos gubernatoriumi.

Šao Li-du priėmė mane savo puikios rezidencijos sode. Aš jo paklausiau:

—Kaip stovi dalyka su raudonaisiais?

—Jų dabar visai mažai bėra. Apgailėtinos liekanos.

Aš jam priminiau, kad kada aš jį mačiau dar 1930 metais, raudonieji taipgi buvo apgailėtinos liekanos. Kuo išaiškinti jų ilgaamžystę. Šao gudriai nusišypsojo.

—Kartais yra sunkiau išnaukinti liekanas, negu patį branduolį,—paaiškino jis.

—Reiškia karas tęsiasi toliau?

—Ne, dabartiniu laiku pietinėj Siansi provincijos dalyje jo nėra. Raudonieji eina į Niansio ir Gansu.

Aš greitai susikalbėjau su gubernatorium ir sekancios dienos ryto jau radausi ant kariško troko, kuris vežė kareivius sunaikinimui „banditų“.

Mes palikom Sianfu tik pradėjus švisti. Aukšti mediniai „auksinio miesto“ vartai su girdgėdėjo ir plačiai atsidarė po ištarimo trumpo kariško slaptažodžio. Amerikoniškas trokas greitai pravažiavo aerodromą. Iš čionais kiekvieną dieną išskrisdavo orlaiviai — bombarduoti raudonuosius.

Kiekvienas kelionės kilometras į šiaurę nuo Sianfu primena buvusį činiškos tautos didžiulį miestą. Žiūrint į tai, nieko keisto tame nėra, kad naujas Chinijos istorinis judėjimas pasirodė ta vietas.

Sekancią dieną mes atvažiavome į Je-naną. Jis randasi 350 kilometrų pietus nuo Didžiosios Chinijos sienos. Toliau kelio nėra. Je-nan—istorinis miestas. Per jį perėjo į Činiją šiaurės bastūnai, per jį ėjo mongoliška Cingis-ano kavalerija. Miestas apsuptas ulotomis kalvomis. Jos aptvirtintos.

Kelias į apylinkę užimtas gamindoniškoms dalimis, bet dar visai nesena, kaip Čian Kai-si kariuomenė buvo apsupta raudonaisiais. Net orlaiviai negalėjo į jį nuvyti. Raudonieji pasistatė ant kalvų kulkosvaizdžius (prieš orlaivių kanuolių pas juos nebuvo) ir privertė priešų orlaivius laikytis labai aukštai. Del to numetami pakietai del apsup-tųjų kareivių papildavo ir raudonųjų rankas. Užrubežiniai lakūnai tarnystėje Čian Siu-liano pradėjo nervuoti. Vienas amerikietis metė tarnystę.

Sekancią dieną septyniose valandose ryto paskutinės gomin-doliškos armijos sargybos liko užpakalyje. Aš ėjau siauru žemės ruožtu, kuris atidalino „raudonuosius“ nuo „baltųjų“. Su manim buvo mulų varytojas, kurį pasiasamdžiau Je-nanijū. Jis sutiko mano skumur-nų bagažą: antklodę, pagalvą, biskiuoką maisto ir du fotografuojamus aparatus su atsarga klišių gabenti iki pirmųjų bolševikiškų sargybų.

Apie keturias valandas po pietų mes ėjome kokio tai upe-lio pakrantėmis, bet nebuvo matyti jokios gyvybės nei ženklo.

—Tuo la! — staigiai susuko vedėjas, kada akmenuotos skalos prasiskyrė ir prieš mus pasirodė siauras slėnis, padengtas žaliais bedygstanciais kviečiais.—Mes atėjome.

Aš atyžiai apžiūrėjau. Prie kalno papėdės buvo prisiglavę kaimelis. Kilo mėlyni dūmai iš aukštų plonų kaminų. Po ke-liolikos minučių mes priėjome pirmąsias kaimelio pirkeles.

Mus pasitiko jaunas valstietis. Ant jo galvos buvo aukšta kepurė, o ant šono revolveris. Jis ir mane žiūrėjo su nuostaba: kas aš per vienas ir ko man reikalinga.

—Aš žurnalistas. Aš noriu matyti biednųjų žmonių sąjungos viršininką.

Valstietis buvo jaunas. Jo veidas nuo salės nudugimo atrodė kaip bronzinis. Jis visai nebuvo panašus į baikiškus valstiečius kitų Chinijos apylinkių. Jo linksmos akys degė viltinga ugnimi. Jis staigiai nuleido revolverį ir nusišypsojo, parodydamas baltus dantis.

—Aš tas pats, kurio jūs norit matyti,—prakalbėjo jis.—Prašau užėiti pas mane išgersim

arbatos. Aš išpasakojau kas aš esu ir paaiškinau apie savo planus. Aš norėjau dasigauti iki rajono centro Ancai, kur aš skaičiavau susitikti Mao Cze-duna. Galiau aš gauti palydovą?

—Žinoma, žinoma,—sutiko jis,—bet per tokį karštį kelionė yra negalima.

Liu—taip vadino valstietį—pavaišino mane arbata, vynu ir tabaku. Kambary pripildė greitai žmonės, jie gerėjosi mano vilnonėmis pančiakomis, avaline ir fotografiniais aparatais. Aš girdėjau, kad tie žmonės supranta žodžius „komunizmas praktikoje“ ir maniau, kad jie jau rengiasi „nacionalizuoti“ mano turta. Bet mano baimė buvo veltū, tas neįvyko.

Už valandos laiko ant stalo pasirodė didelis bliūdas su kiaušiniiais, duona, kopūstais ir kepta kiaušiena. Šeiminnkas atsi-prašė už menkas vašes, o aš už didelį apetitą. Liu užtikrino mane, kad Ancai randasi tik „už keletos žingsnių“ ir man nelieka nieko daugiau daryti, kaip pasilikti keletą valandų.

Šalin dvarininkus!

Šalin militaristus!

Šalin pardavikus, parduodančius Činiją Japonijai!

Lai gyvuoja Japonijos suvienytas frontas!

Lai gyvuoja suvienytas frontas visų anti-japoniškų armijų!

Lai gyvuoja činiška revoliucija!

Lai gyvuoja činiška raudonoji armija!

Po šiais obalsiais, išrašytais stambiomis činiškoms raidėmis, aš buvau priverstas nakvoti pirmą naktį ant raudonosios teritorijos. Bet ne Ancanoj ir ne po sargyba raudonųjų karių. Kaip aš ir bijoju, ir Ancai metą dieną nedasigavom. Šaulei besiliediant, mes priėjome kaimelį prie kokios tai upės užsilukimo. Iš visų pusių kaimelis buvo apsuptas kalvomis. Jaunas vadovas, narys „biednųjų žmonių sąjungos“ nusprendė palikti mane čionai. Jis mane perdavė vietinio kaimo sąjungos pirmininkui. Jis atsisakė imti mokesčių už patarnavimą.

Vietinis pirmininkas buvo jaunuolis apie 20 metų amžiaus, apsilvėjęs mėlynu pindžaku ir baltomis kelnėmis. Mane tuojau nuvedė į kambary, atnešė šilto vandens ir bliūduką košės. Aš priguliau ir tuojau užsnūdau. Kada aš pramerkiau akis jau švito. Pirmininkas mane purtė už pečių. Aš iš sykio pašokau.

—Kas atsitiko?

—Tau bus daug geriau, kad iškelsiuo anksčiau. Apylinkėse randasi banditų, del to tau reikalinga kaip galint greičiau dasigauti iki Ancios.

—Banditų?

Aš tik nepasakiau, kad aš atvažiavau specialiai vien tik tam, kad pamatyti taip vadinamus banditus. Bet tuo laiku aš supratau, kad prieš mane stovi to kaimo pirmininkas. Jis kalbėjo ne apie raudonuosius, o apie baltuosius. Nieko daugiau nebeklausdamas aš greitai pradėjau rengtis. Man visai nesinorėjo patekti į baltųjų banditų rankas raudonųjų teritorijoje.

Ant greitųjų išgeriamų puodukų arbatos su kvietinėmis bulkutenimis ir leidaisi į kelionę su nau

Kanados ir Amerikos Lietuviai

Reikale Iš Lietuvos Prisiunčiamų Sportininkų

KODEL SMETONA SIUNČIA SAVO AGENTUS GALVYDĮ IR KVIKLĮ Į AMERIKĄ PO PRIEDANGA SPORTININKŲ?

Amerikos Lietuvių Kongreso Centro Komiteto Pareiškimas BROLIAI IR SESES, AMERIKOS LIETUVIAI!

Dabartinė ir neteisėta Lietuvos vyriausybė niekada neturėjo pasitikėjimo ne tik pačios Lietuvos viduje, bet ir užsienyje gyvenančiuose lietuviuose. Ypačingai tas nepasitikėjimas Lietuvos liaudies skriaudėjais, dabartiniams valdininkams pastrėjo po susitvėrimo galingo Amerikos Lietuvių Kongreso 1936 metais, birželio 20 ir 21 dienom, Cleveland, Ohio.

Kad sutvirtinti Smetonos režimo prestižą tarpe Amerikos lietuvių, Lietuvos tautininkų vyriausybė pasiryžo atsiųsti į mūsų kolonijas būrį savo agentų paslėptų neva po sportininkų skraiste. Kas tie sportininkai, kuriuos Smetona Lietuvos liaudies lėšom prisiunčia į Jungtines Valstijas?

Ši grupė tai ne tie sportininkai, ką laimėjo Rygoj krepšiasivydžio lošį. Tai grupė smetoninės Jaunalietuvių organizacijos. Tik papuošimui jos tikslu pridėta keli sportininkai, laimėję Rygoj. Jie betgi nėra Smetonos režimo nuopelnas, nes jie gimę ir auge Amerikoje.

Apart sportininkų, Smetona kartą prisiunčia ir porą savo ištikimų agentų, o tai Galvydis ir Kvikielis. Galvydis yra smetoninio "seimo" vice-pirmininkas, o Kvikielis to paties "seimo" sekretorius. To "seimo", kuriam kandidatus Lietuvos piliečiai neturėjo teisės nominuoti. Taip lygiai ir Galvydis su Kvikieliu neatstovauja Lietuvos piliečius ir neturi teisės kalbėti jų vardu.

Neerinktosios ir neteisėtos Lietuvos vyriausybės tikslas prisiuntimo savo agentų į Jungtinių Valstijų lietuvių kolonijas yra paskleisti kuodaugiausia fašistinės propagandos. Tai prisidengė sportininkų skraiste per savo agentus čia Amerikoje, rengs suėigas, mitingus, sporto iškilmes ir visur stengsis nubalinti darbininkų Lietuvos vyriausybę. Jie stengsis gauti tai neteisėtai vyriausybės pritarimo Amerikos lietuviuose. Tai vyriausybė, kuri smurtu užsisėdo ant Lietuvos liaudies sprando virš dešimt metų atgal ir visą tą laikotarpį valdė šalį nepaisydami žmonių valios pagelba karo stovio ir karo lauko teismų.

Amerikos lietuviai! Pasakykim tiems uzurpatoriams Smetonos agentams, jog mes nesiduosime pagauti ant fašistinės meškerės! Mes atsakom skaityties su Lietuvos liaudies laisvės priešais, tautininkų-fašistų vyriausybe! Mes gerbiame Lietuvos sportininkus, laimėjusius Rygoj Europos čempionatą krepšiasivydžio rungtyne, bet niekada neprireikime, kad sportas būtų panaudotas fašistinės propagandos tikslams!

Mes Lietuvos vyriausybės skirtus žmones mieliai ir vaišingai priimsime tik tada, kada ta vyriausybė bus Lietuvos piliečių balsais išrinkta. Mes remiame Lietuvos liaudies kovas už atsteigimą demokratinės tvarkos, už teisėtą visų piliečių balsais nominuotą ir išrinktą Seimo atstovybę.

Akyvaizdoj šių faktų, mes pilnai pasitikime, kad pažangioji Amerikos lietuvių visuomenė nesiduos suvilti Smetonos agentams. Mes, Amerikos lietuviai, kartu su didžiama Lietuvos gyventojų, tęsime kovą už atsteigimą Lietuvoj demokratinės santvarkos. Mes vykdysim Amerikos Lietuvių Kongreso pasibrėžtą tikslą: gelbėti Lietuvos liaudžiai atgauti laisvę, iškovoti teisę rinkties tokią vyriausybę, kurią pasitikėtų didžiama Lietuvos piliečių.

Šalin Smetonos agentai iš lietuvių tarpo!

Lai gyvuoja viso pasaulio lietuvių veikla už atsteigimą demokratinės santvarkos Lietuvoje!

Amerikos Lietuvių Kongreso Centralinis Komitetas, 3150 S. Halsted St., Chicago, Illinois.

Zuvo Ispanijoje

Drg. Marinoff, bulgarų tautybės, montrealietis, kuris žuvo Ispanijoje bekovodamas prieš fašistus.

Torontiečiai Paminėjo Kritisius Už Demokratiją

TORONTO, ONT. — Toronto lietuviai darbininkai nepraleido nepamintę tų kanadiečių, kurie krito Ispanijoje begindami demokratiją. Ketvirtadienį, birželio 3, Kanados Komunistų Partijos Toronto Lietuvių Frakcijos šauktame mitingė davė grožų gražų būrelis ir gausiai parėmė finansiniai.

Frakcijos vardu susirinkimą atidarė draugas V. Straževičius, apibūdindamas susirinkimo tikslą ir pakviestas draugus pagerbti Mackenzie-Papineau batalijono kovotojus, kritusius Ispanijoje, kad demokratija pasaulielyje nežūtų. Po to pakviestė kalbėti draugą Guobą, kuris nušvietė reikšmę Ispanijoje einančių kovų ir prie ko jos veda.

"Fašistai, matydami, kad nei reguliarės armijos nenugalės revoliucinių kovotojų," sakė jis, "dabar pereina prie puolimų, kad užkurti pasaulinį karą ir dar didesniems įėjomis užpulti ant Ispanijos."

Apibūdindamas fašizmą, jis nurodė, kad yra biauriausias priešas visų žmonių. Už pavyzdį nurodė baskų kraštą, kurį dabar fašistai puola. Tas kraštas esąs labai katalikiškas, tačiau fašistai to nežiuri.

Išvardindamas tuos aštuonis draugus, kurie krito Ispanijoje, pažymėjo, kad jie visi komunistai. Iš 500 kanadiečių Mackenzie-Papineau batalijone 400 komunistų. Ant galo pridėjo, kad tame batalijone yra ir lietuvių.

Po to kalbėjo draugas V. Dagilis, atstovas nuo Toronto Lietuvių Komiteto Lietuvos Liaudžiai Ginti. Jis išreiškė padėką tiems kovotojams, kurie atidavė savo gyvybę už demokratiją, ir tiems, kurie remia tuos kovotojus. Taipgi pažymėjo, kad komitetas yra sukėlęs nemažai paramos del Ispanijos liaudies teisių gynėjų, kurios dalis, beabejone, teko ir Mackenzie-Papineau batalijonui.

Kalbėdamas apie tai, kas galų gale išeis iš tų kovų Ispanijoje, pareiškė, kad jei jau demokratijai nebus lemta išsilaikyti, tai šimtą kartų geriau būtų, kad laimėtų tenai savietai, negu fašizmas.

Ant galo kalbėjo draugas J. Yla. Jis pažymėjo, kad remimas Ispanijos liaudies kovos neturi baigtis susirinkime. Ragino visus susirinkusius išėjus skleisti propagandą už Ispanijos liaudį ir jos kovas, kalbint parent medžiaginiai, kurie dar neparėmė, skleisti tokią opinią, kad valdžia turi keisti savo taktiką, tai yra palaikyti liaudiečius. Nurodinėjo, kad kanadiečiai pagėdauja cigarečių ir panašių dalykėlių, kurie galima pasiųsti per Ispanijos kovotojų draugų komiteta. Taipgi pažymėjo, kad Ispanijoje yra ir lietuvių, todėl ta parama tuo labiau pageidautina.

Susirinkimas buvo labai gražus, nors neskaitlingas kai tokiam tikslui. Kur kiti buvo, lai kiekvienas pats atsako. Jei kas negalėjo ateiti, tam dovanotina, bet kas laiką praleido kur be-reikalingai, tai nedraugiškai atsinešė linkui tų draugų, kurie

galvas deda už visų žmonių reikalus, kartu ir už jų.

Aukos Ispanijos Kovotojams

TORONTO. — Birželio 3 d. įvyko Kanados Komunistų Partijos Toronto Lietuvių Frakcijos sušauktas masinis mitingas, sąryšyje vienos savaitės kampanijos pagerbimui žuvusių Ispanijoje kanadiečių už demokratinės teises ir sukleimui finansų nupirkimui Mackenzie-Papineau Batalijonui ambulanso. Tame mitingė Toronto lietuviai davė didelį smūgį fašistams ir gerą paramą uadies kovotojams už demokratiją, ne tik žodžiais, bet dolerinėmis. Stai kaip: A. Berškienė \$2.00; Jakavičienė \$1.50; po dolerį aukavo: Koklis, Yla, Matas Guoba, A. Morkis, J. Naujokas, Antanaitis, Strumskis, Motiejus Guoba, Urbanavičius, Sasnauskienė, Linartienė. Pauzėnė, taipgi Pauzėnė pridavė dolerį surinktų ant blankos, Valaitis, V. Žilinskas, A. Bėtkus ir A. Daukantas; po 50 centų aukavo: Dagilis, Galinaitis, Pajuodis, Straževičius, Bernatavičius ir S. Ragauskas; Aleliūnas 75 centus ir J. Guberis 25 centus. Viso surinkta \$26.00. Draugas M. Kulokas pasižadėjo paaukoti vieną dolerį. Draugė Dabrovolskienė pridavė surinktų ant blankos: V. Vitkus \$1.00, M. Dabrovolskis \$1.00 ir M. Simonienė \$1.00. Draugas V. Žilinskas pridavė surinkęs ant blankos: J. Mileris 50 c., J. Linarta 25 c., Linartienė 25 c., Rušinskas 25 c., J. Gudaitė 25 c. ir R. Shatkuls 15 c. Iš viso per masinį mitingą gauta \$30.65.

Montrealiečių Aukos Ispanijos Kovotojams

MONTREAL. — Ispanijos sąvaitė, kuri prasidėjo su gegužės 30 diena ir baigsis birželio 9 diena, Montrealo lietuvių pasiryžo sukelti geroką sumą pinigų ir prisidėti prie nupirkimo ambulanso kanadiečių batalijonui, kovojančiam už Ispanijos žmonių demokratinės teises ir ginančiam juos nuo pasaulinio fašizmo.

Anksčiau buvo skelbta spaudoj, kad Montrealo lietuvių Ispanijos žmonių gelbėjimui jau buvo sukėlę \$241.96.

Po sausio 31 dieną atsibuvusio koncerto dar paukavo vieną dolerį P. Bačiulis ir prieškarinio-priešfašistinio komiteto surengtoje prakalbose sukelta \$12.00. Tad viso montrealiečiai sukėlė \$254.96, kurie priduoti tarptautiniam komitetui, esančiam 1104 Beaver Hall Hill.

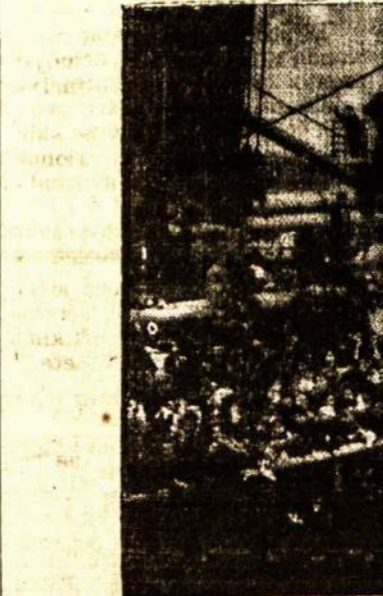
Tačiau tikiu, kad laike Ispanijos sąvaitės suksime apie penkis dešimtis dolerių. Žinoma, visus rezultatus paskelbsime spaudoj.

M. Gudas, P. P. K. Sekretorius

ALDLD 317 kp. Paminėjo Dešimtmetines Sukaktuves

WINNIPEG. — Nors Winnipeg lietuviams gegužės 23 diena buvo nepatogi ateiti į ALDLD 217 kuopos dešimtmetinių sukaktuvių rengimą, nes tą dieną pasitaikė vieno lietuvių išleistuvės į Lietuvą ir militarinių jėgų demonstracijos, ko parraš-

Baskų Vaikai Gabenami Užsienin

Ispanijos laivas Hobana su 3.800 baskų vaikų, kurie pribuvo į Southampton, Anglijo, kad pabėgus nuo fašistų bombų, kuriomis jie naikina Ispanijos miestus ir kaimus be jokio pasigailėjimo.

Ispanijos Liaudies Priešas

Generolas Attilio Teruzzi—Kuris buvo pasiūstas Ispanijon reorganizuoti Italijos armiją po pralaimėjimo Guadalajara fronte. Tai taip Italija "nesikiša" į Ispanijos reikalus.

tai ir darbininkai mėgsta pasižiūrėti, bet vis tiek į sukaktuvių rengimą atsilankė apie 70 asmenų.

Pirminkaujant draugui Norriui tapo atidarytus parengimas ir lenkų vaikūčių orkestras pagriežė Internacjonalą.

Draugas K. Plečkaitis pasakė įžanginę prakalbą, kurioj atžymėjo ALDLD 217 kuopos nuveiktus darbus, būtent, kad kuopa per 10 metų laikotarpį yra išplatinus darbinikiško turinio knygų ir brošiūrų virš tūkstančio dolerių vertės. Tuo pačiu laiku kuopos nariai streejo paramai darbinikiškai spaudai remti ir kitiems reikalams sukėlė virš septynių šimtų dolerių. Tai skaitlinės, paimtos iš protokolų ir finansų knygų (narinės duoklės ir šias skaitlines neįskaitomos).

Vėliau sekė nuo broliškų organizacijų delegatų sveikinimai, kurias reprezentavo net aštuoni delegatai.

Pirmas delegatas kalbėjo Kanados Komunistų Partijos Manitobos distrikto sekretorius S. Simkin. Jis sveikino ALDLD 217 kuopą kaip geriausia atsižymėjusią tarptautiniuose važiavuose. Tarp kito pažymėjo, kad ALDLD nariai pasiekė po visą Kanadą tarp kitų darbininkų pasižymi kaip geriausi unijistai ir kovotojai už pasiiliosavimą iš po kapitalo jungo.

Toliau sekė kitų delegatų kalbos bei sveikinimai. Igesnį ir labiau agitacinio turinio kalbą pasakė delegatas draugas Kostinuk nuo ukrainų darbinikiško namo, esancio ant Pricherd ir Migregor gatvių kampo. Ir kiek ilgiau pakalbėjo tos pačios organizacijos delegatas Lapušinski. Visi kiti kalbėjo trumpiau. Sūnų ir Dukterų K.L.S.P.D. 7 kuopą atstovavo draugas J. Rimkus.

Po kalbų ir sveikinimų vyko deklamacijos ir dainos. Draugė Buzmienė, jos sūnus ir dukrelė gražiai padeklamavo, o draugų Lepėškų dvi dukrelės gražiai padainavo vieną dainelę.

Ant pabaigos kalbėjo senas kuopos veikėjas ir ALDLD trečio rajono komiteto narys draugas K. Ginkus. Jis ragino jaunesnius draugus tęsti pradėtąjį

Rep.

Aukos Ispanijos ir Lietuvos Kovotojams

Draugas londonietis, Ont., per Liaudies Balsą aukojo \$1.00 Ispanijos kovotojams ir \$1.00 Lietuvos politiniams kaliniams.

Montrealo L. S. D. P. D-jos Narių Žiniai

MONTREAL.—Kurie nedalyvavote praėjusiam draugijos susirinkime, kuris įvyko gegužės 9 dieną, tie gal nežinote, kad susirinkimams laikas yra paakeistas. Sekantis draugijos susirinkimas įvyks birželio 13 dieną 10 valandą ryte ir tos tvarkos laikysimės per visą vasaros sezoną.

Visus narius kviečiame ateiti į susirinkimą, kad apsvarstė draugijos reikalus dar turėtume laiko nuvažiuoti į pikniką. Be to, pasirodo, kad dar ne visi nariai yra susipažinę su draugijos konstitucija. Konstitucija nurodo, kad pomirtinės duoklės turi būt sumokėtos laike pirmo metų ketvirtio, bet jau prabėgo šių metų penki mėnesiai, o dar daug yra nesumokėjusių pomirtinių duoklių. Todėl draugai ir draugės pasistengkite atikhti savo pareigas! Taipgi, kurie persikėlėte į kitas vietas, o nepranešėte naujų antrašų, praneškite.

M. Gudas, Draugijos Finans. Sekret.

Montrealo L. S. D. P. D-jos Narių Žiniai

Neužmirškite ir Savo Laikraščio

Liaudies Balso administracija šiuomi kreipiasi į jus, draugai ir draugės, taipgi į visas progresyviškas Kanados lietuvių draugijas, kad neužmirštumėt savo laikraščio ir vasaros laike.

Visos didesnės lietuvių kolonijos prašomos surengti bent po PIKNIKĄ LIAUDIŲ BALSŲ NAUDAI vasaros bėgyje.

Laikraščio išlaidos pasilieka tokios pat ir vasaros laike, o pajamos vasarą esti mažesnės. Paremdami darbinikišką spaudą, sykiu būsite rėmėjais viso darbinikiško judėjimo.

Torontiečiai ruošia Liaudies Balsui metinį pikniką apie pabaigą liepos mėnesio ar pradžią rugpjūčio. Ką sakote kitos kolonijos?

L. B. Administracija

Winnipegiečiai Perpildė Daily Clarion Kvotą

WINNIPEG. — Anglų kalboj darbininkų dienraščiui Daily Clarion Winnipeg lietuvių buvo pasiėmę sukelti \$30.00. Darba vesti buvo pasiėmus ALDLD 217 kuopa ir sukėlė \$33.18. Reikią kvotą išpildė su kaupu. Pereitais metais šio laikraščio vajuje mes laimėjome dovaną, bet šiomet ją tenka atiduoti ukrainiečiams, nes jie kvotą išpildė 170 nuosimčių.

Vajuje pasidarbovo šie draugai ir draugės: K. Šiukštis, gyvenantis McKenzie Island, ant blankų surinko \$13.40; J. Bukauskienė, \$9.10; J. Lapečka, \$1.30; P. Gutauskas, \$3.20; K. Bizunienė, \$2.13; K. Radzevičius, \$0.60 ir Krisčius 50 centų.

Visiems aukavusiems ir pasidarbovusiems ALDLD 217 kuopos vardu išreiškiu proletarišką ačiū.

J. Radzevičius

Nac. Oganizatoriaus Fondan Sukelta Jau \$160

MONTREAL.—ALDLD Pirmam Rajone gyvuojančios kuopos del Nacionalio Organizatoriaus Fondo sukėlė jau \$160. Likusi dalis, kad išpildžius užsibrėžtą planą, tikimasi bus sukelta.

Birželio 4 d. atsibuvęs ALDLD 137 kp. narių susirinkimas vieningai pasisakė, kad kuopos užsibrėžtas planas turi būti sukaupu išpildytas. O taip kalba organizacija, kuri užsibrėžtus sukelti \$150., o esamu laiku turi sukėlus tik \$60.00.

Ką pasakys 47 kuopa, kuri jau turi sukėlus visą \$100. Ji dažnai smarkiai susiremia proletarinėse lenktynėse su 137 kuopa ir nors narių skaičiumi mažesnė ir pati kuopa jaunesnė, bet dažniausia nepasiduoda. Idomu, kas energingiau pasidarbovo šioje darbytėje.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Montrealo L. S. D. P. D-jos Narių Žiniai

Mito S. Bajadžiev.—24 metų amžiaus bulgaras darbininkas, kuris pėsčias nuėjo į Ispaniją, nors reikėjo keliauti 3 mėnesius. Jis ėjo 4,127 kilometrus. Bulgariją aplėjo sausio 22, o Paryžių pasiekė balandžio 23. Tai taip fašistinų šalių darbininkai įvertina kovą prieš fašizmą.

M. Gudas, Draugijos Finans. Sekret.

Ačiuoju Draugams Už Su teiktą Man Užuojautą

TORONTO. — Laike praėjusio pusmečio man teko net porą kartų pasiduoti labai sunkioms operacijoms, kuriose b u v o sprendžiama mano gyvybės ar mirties klausimai. Pirmojo operacijoj buvau kankinamas, piaustant iš vidurių nelaimingąjį vėžį, ir dar nespėjus daugiau sustiprėti vėl turėjau pasiduoti kitai sunkiai operacijai, išimti apendicitis, kuris buvo jau sproges. Tai gana skaudžius dvi nelaimės per trumpą laiką, kurios gali pakirsti ir stipriausį žmogaus organizmą, bet aš, nors ir daug skausmo perkenčiau ir ilgą laiką buvau maitinamas medicinos maistais, tačiau pergyvenau tuos du didelius smūgius. Dabar, nors abiejų ligų esu daug nuvargintas ir nustojęs daug sveikatos, vistiek jau pajėgiu išieiti pasigrožėti pavasario oru ir dar nemanau pasiduoti mirčiai save nugalėti.

Labai yra man linksma prisiminti, jog laike mano nelaimės daug draugų mane aplankė ligoninėje, atsintė užuojautos laiškus, kurių gavau daug ir iš Suvenytų Valstijų. Šioji draugų užuojauta stiprino manyje gyvenimo viltį ir nemažai prisidėjo man prie mirties pergalėjimo. Kadangi noriu draugams už tai išreikšti širdingą padėkos žodį, o esu dar pavargęs ir negaliu atskirai kiekvienam paaciuoti per laiškus arba žodžiu, tad per šį trumpą rašinėlį visi draugai ir draugės, lankiusieji mane ligoninėje ir laiškais suteikusieji man užuojautą, malonkietė priimti nuo manęs širdingiausia padėką ir pranešimą, kad jūsų užjautas draugas jau vaikščioja ir nepasiduoda mirčiai.

K. Gecevičius

Gauta 50 Prenumeratų Knygai "Virėja"

MONTREAL.—Montrealietės moterys ALDLD 137 kp. narės gerai darbuojasi užrašydamos knygą "Virėja." Sąvaitė atgal buvo gauta 50 prenumeratų. Daugiausiai pasidarbovo sekancios draugės: P. Matulaitytė gavo 14 pren.; U. Doveikienė tik vienu vakaru gavo 10 ir kitu kartu 2, viso 12; E. Zasiėnė—7; O. Kilikevičienė—6; M. Barzdenienė—5; A. Suplevičienė—2; P. Valinčienė—2; P. Trečiakienė—1 ir E. Juškevičaitė—1.

Kaip matote, tai ALDLD 137 kp. narės pusėtina gerai pasidarbovo, o tai dar ne viskas. Kuomet knyga bus atspausdinta, tęs toliau darbą. Dar daug moterų žadėjo užrašyti knygą, kuomet bus gauta. ALDLD 47 kp., kiek man žinoma, tai ten tik dvi draugės darbuojosi, kurios gavo nemažą skaičių—viso 17. Žinoma, būtų daugiau draugų dirbę, būtų daugiau gavę.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Man labai įdomu žinoti, kaip šiame vajuje dirba draugės torontietės.

Kanados ir Amerikos Lietuviai

Montrealo Darbininkai Už Unijizmą

MONTREAL.—Birželio 2 d. Mont Royal Arenoj, Montrealo Unijų Taryba suaukavo masinį mitingą, kuriame dalyvavo apie 8,000 darbininkų.

Prieš prasidedant mitingui, dūdų orkestras palinksmo susirinkimą su savo gerai priuošta muzika.

Mitingą atidarė unijų tarybos pirmininkas Trahaneris. Jis, padėkodamas publikai už skaitlingą atsilankymą, pareiškė, kad šitas mitingas, tai įžanga unijų organizavimui ir demonstracijai už unijizmą.

Antras kalbėtojas buvo Montrealo miesto tarybos aldermanas Schubert. Jis reikė gerų minčių už demokratines teises darbininkams ir patarė organizuotiis unijoms, bet industriai unijoms nerodė palankumo.

Kiti kalbėtojai buvo nuo Darbo partijos, Toronto dresmeikių, A.C.W.U. vadai, vienas advokatas, Montrealo dresmeikių organizatorių ir unijų žymių veikėjų, kuri Duplessio buvo kėsintais išdeportuoti. Jų visų kalbose buvo geros agitacijos už unijizmą, demokratiją ir raginimų į klasių kovas.

Baigdamas mitingą pranešė, kad ir ateityje bus šaukiami panašūs mitingai. Publika išreiškė pagėdavimą turėti daugiau tokių mitingų.

Mitinge buvo išplatinta keli tūkstančiai I.L.G.W.U. organo "Justice," kas reikiškė gerą propagandą už industrinį unijizmą. Tai žurnalas 32 pusl., paviksluotas, plačiausia rašantis apie I.L.G.W.U. 23-čią konvenciją.

Šitas mitingas, tai galingsas Montrealo darbininkų balsas už unijizmą ir laisves organizuotais, tai smūgis Quebeco provincijos fašistuojančiai valdžiai su Duplessiu priešakyje.

L. B. Korespondentas

Šis Tas iš ALDLD 217 Kuopos Susirinkimo

WINNIPEG, MAN. — Mūsų kuopa savo susirinkimus laikydavo kiekvieno mėnesio paskutiniame sekmadienyje, bet pradėjus rengti vasarinius parengimus — piknikus, susirinkimai perkeltami į siokiadienius. Todėl paskutinius kuopos susirinkimus buvo laikytas birželio 1 dieną, antradienyje.

Tarp įvairių nutarimų, susirinkimas užgėrė Kanados Komunistų Partijos vedamą vaju už nupirkimą Mackenzie-Papineau batalijoni ambulanso, paaukavo iš kuopos išdo tris dolerius ir nutarė sekanti sekmadienį pereiti stubas ir tam tikslui parinkti auką.

A p s v a r š i u s u S u v i e n y t o s e V a l s t i j o s p r o j e k t u o j a m o j a u n u o l i ū ž u r n a l o r e i k a l a, n u t a r t a j i ū s i p r e n u m e r u o t i ir d a r b o p r a d ž i a i š k u o p o s i š d o l e r i u s.

Taipgi susirinkimas užgėrė Kanados Lietuvių Komiteto Lietuvos Liaudžiai Ginti išleisus ženkelius ir nutarė tų ženkelių įsigyti ir išplatinti tarpe Winnipegio lietuvių kuodaugiausio ir pasiūstis tiems kuopos nariams, kurie išvykę darbam iš miesto. Taipgi platinti visur kur, kur tik randasi platinimui dirva.

Reporter's

Montrealo Menininkų Vakariene Pavyko Labai Gerai

MONTREAL. — 29 gegužės surengto Montrealo menininkų ir choristų vakarienej dalyvavo virš pusantro šimto žmonių. Pirma kartą ši salė matė tiek daug žmonių vakarienej. Pirma kartą atsilankiusieji svečiai valgė tokius skanius valgius, kuriuos padarė menininkės — šeimnininkės. Kopūstai su dešrom — juk tai dar nebūta — negirdėta. Bet ir greitai turėjo sukintis mūsų šeimnininkės, kad galėtų patenkinti visus pusantro šimto atsilankiusių svečių. Bet svečiai visi išsikirstė tikrai patenkinti.

Didžiausias kreditas už šios vakarienes suruošimą tenka moterims — menininkėms. Jos prisidėjo ne tik darbu, bet ir programa. Ypač drg. Keršienė ir drg. Matulaitytė atsidavusios darbo šiai vakarienei. Per visą šeštadienį kepė riestainius, virė dešras, bet ir išvirė — puikiai. Bravo!

Nemažai pasidaravo ir kitos menininkės, kaip drg. Kilikevičienė, drg. Juraitienė, drg. Žarsienė, drg. Balčiūnaitė, drg. Kisielienė, drg. Petrauskienė, drg. Virbilienė, drg. Tamošiūnienė ir kitos. Didelę paramą mums suteikė ir drg. Mikulienė aukodama mūsų vakarienei skanių kopūstų. Vyrai irgi neapsileido. Drg. Gudas, Leimonas, Račys, Juraitis ir kt. darbo salėje nuo ryto, tvarkydami stalus, suolus ir stendžius.

Svečiams, "apsipratu su aplinkuma," programos vedėjas drg. Naujokaitis pranešė, kad pradėdama programą. Pirmas ant stidžiaus išėjo drg. Račys. Jis visus pralinksmino pasakydamas monologą: "Ar žmogus tobulas?" Antrieji pasirodė "du broliukai" drg. Naujokaitis ir Br. Petronis, pasakydami dialogą: "Protingas ir Kvalias," vėliau jie abu padarė "lietuvišką robotą." Po jų, drg. Keršienė ir Virbilienė padainavo juokingą dainą apie turtinguosius.

Svečiai, įsijūokę, scenai pasikūčius išgirdo dvių choristų, drg. Petrauskienės ir Kisielienės, porą dainelių. Po jų drg. Mažilienė su serim padainavo įdomią ir komišką "operą." Jas žiūrovai išaukė antrą kartą ant stidžiaus. Drg. Juraitis padainavo rusišką liaudies dainą.

Po d. Matulaitytės apsuodžiūsis frantu, pasakoto monologo "Mados," drg. Spaičys gražu balsu sudainavo lietuvišką ir anglišką dainelę. Publikai labai patiko. Programą užbaigė drg. Ališauskienė sudainuo d a m a gražiu soprano dainelę. Ji buvo nulydeta nuo stidžiaus smuoniu plojimu.

Po programos padalinus svečiams kopūstus ir dešras, drg. Račys atskreipė į svečius, praaiškindamas Dramos Grupės užsibrėžtus tikslus ateinančiam sezonui. Dalyviai suprato meno svarbą, suprato, kad be paramos sunku yra kas padaryti, todėl visi aukavo, tikėdamiesi, kad kitam sezone, pamatys dar gel-

rius pastatytus veikalus, negu šitam. Suskaičius aukas radom, kad suaukuota \$80.59.

Atsiskaičius su visom išlaidom, liko gryno pelno \$32.48. Tai tikrai didelė parama Dramos Grupėi. Tokiu būdu mes tvirtai pasirūstame neapvilti meno mėgėjų ir kitam sezone įgyvendinsim savo planus. Visiems aukavusiems, svečiams tariame širdingą ačiū.

Mūsų Vakarienei aukavo sekan tieji draugai ir draugės:

Bonkus \$2.06; Du Broliukai \$2.03; po \$2.00 aukavo: Maskalūnas, Merkevičienė, Mikalaukas, Mažilis, Braknys ir X. Iriunas, Bernotas; Kerbelis \$1.50; Jokubaitis \$1.50; Kazėnas \$1.25; Ališauskas \$1.25; Jonikienė \$1.25; Pelakauskas \$1.10; Leševičius \$1.04; Bulota \$1.01; po \$1.00 aukavo: Kvietinskas, Glaveckas, Abramavičius, Uldukis, Lukoša, Knystautas, Jurkštas, Fileris, Gražiausias, Liukaitis, J. Yla, Lukas, Grigaitis, Spaičys, Minotas, Nepaž. lenkas, Vilimas, Naujokaitis V., Danisevičius, Varutė ir X. Kisielius, Turūta, Nežinomas, Vilks, Miševičius, Tamošauskas, Stora ir Plona, Rimavičius V., Jonelūnas, Čekaitis, Smetona, Rudinskis, Vitkelis, Asijevičius, Skirka, Metjus, Mileris, Liukaitis, Leseckas, Malinauskienė, A. Ališauskas, Julytė ir Anelytė, Bonkus Fr., Janušis, Roselis, Keršys, Virbila, Zekonis, Račys, Glaveckienė; po 50 centų aukavo: Nežinomas, Mačernienė, Rimaitė, Petrauskienė, Balčiūnaitė; Filerytė (jaunuolė) 10 c.

Tai šie draugai savo aukomis, padėjo mums įgyvendinti savo planus.

Menininkas

Apie Ką Trūksta Aprašymų

Pereitam Liaudies Balso numeryje labai trumpais bruožais paličiau, kaip korespondentai turėtų rašyti. Ši kartą noriu truputį paliešti apie ką rašyti, nes tas klausimas yra daugumai lietuvių pačia svarbiausia problema. Daugumas po visą Kanadą išsklaidytų lietuvių yra geri darbininkų judėjimo simpatikai ir nori bendradarbiauti darbininkiškoj spaudoj, bet ne bendradarbiauja vien dėlto, kad nepasirenda apie ką aprašyti. Rašymo temų trūkumas jaučiamas ypatingai tose kolonijose, kur nesiranda lietuviškų organizacijų ir gyvena tik keli arba vienas kitas lietuvis. Mat, kaip mūsų laikraščio bendradarbiuose, taip ir kituose šiaurės Amerikos lietuvių laikraščiu bendradarbiuose dar viešpatauja nuomonė, kad galima aprašyti tik apie krypties veikimą ir apie pačius svarbiausius lietuvių tarpe nuotikius. O apibudinimui tų vietų, kuriose gyvena, dirba, per kurias keliauja, yra palikti be jokios vertės ir laikomi lyg kokiais beverčiais aprašymais. Jei, kuris ir aprašo, tai tik trumpoj protokolinei formoj, iš kurios gauni supratimą, kad toj ir toj vietoj tiek ir tiek darbininkų dirba ir taip pat jie yra išnaudojami, bet kaip ta vieta atrodo, apie tai dažniausia gaunasi labai mažas supratimas.

Menininkas

Menininkas

Menininkas

Menininkas

Menininkas

Menininkas

Menininkas

Menininkas

Menininkas

Menininkas

Menininkas

Menininkas

Menininkas

Menininkas

Menininkas

Menininkas

Menininkas

Menininkas

Menininkas

Jis prigėręs iš priežasties nelaimingo atsitikimo, apsvirtus jų laivelui.

Retai būna diena, kad nerastų kokio "radinio" Sv. Lauryno upėje.

Ne bereikalo pas montrealiečius daug girdėti išsitarimų, kad Sv. Lauryno upė tinkama tik nusiskandinimui, o ne maldymuisi.

Montrealo Turtas

Birželio 3 d. miesto valdyba paskelbė, kad surašius visą nekilnojama turta, kurio Montrealo randašis \$1,236,269,321 vertės. Už turta \$917,780,393 vertės miestas gauna mokesčius po apie \$1.35 nuo kiekvieno \$100 vertės turto. Likusią dalį turto, \$318,488,928 vertės, sudaro vertybe bažnyčių, vienuolynų ir mokyklų, už kurias miestas ne gauna mokesčių.

Apie Ką Trūksta Aprašymų

Pereitam Liaudies Balso numeryje labai trumpais bruožais paličiau, kaip korespondentai turėtų rašyti. Ši kartą noriu truputį paliešti apie ką rašyti, nes tas klausimas yra daugumai lietuvių pačia svarbiausia problema. Daugumas po visą Kanadą išsklaidytų lietuvių yra geri darbininkų judėjimo simpatikai ir nori bendradarbiauti darbininkiškoj spaudoj, bet ne bendradarbiauja vien dėlto, kad nepasirenda apie ką aprašyti. Rašymo temų trūkumas jaučiamas ypatingai tose kolonijose, kur nesiranda lietuviškų organizacijų ir gyvena tik keli arba vienas kitas lietuvis. Mat, kaip mūsų laikraščio bendradarbiuose, taip ir kituose šiaurės Amerikos lietuvių laikraščiu bendradarbiuose dar viešpatauja nuomonė, kad galima aprašyti tik apie krypties veikimą ir apie pačius svarbiausius lietuvių tarpe nuotikius. O apibudinimui tų vietų, kuriose gyvena, dirba, per kurias keliauja, yra palikti be jokios vertės ir laikomi lyg kokiais beverčiais aprašymais. Jei, kuris ir aprašo, tai tik trumpoj protokolinei formoj, iš kurios gauni supratimą, kad toj ir toj vietoj tiek ir tiek darbininkų dirba ir taip pat jie yra išnaudojami, bet kaip ta vieta atrodo, apie tai dažniausia gaunasi labai mažas supratimas.

Darbininkų spauda skiriama ne tik tam, kad apibudintų politinį jų veikimą ir kapitalistų niekšybę, bet ir tam, kad suteiktų pilną darbo žmonių gyvenimo vaizdą. Tad, draugai, atminti, kad šimtai temų lieka neaprašyti ir stengkitės pasukti ta kryptimi, o iš to nauda bus labai didelė.

M. G.

Vasarinė Ekskursija į Liepą Liepos 2 Dieną

Ekskursija Vadovaus Vladas P. Mučinskas

Antroji Švedų Amerikos Linijos ekskursija į Lietuvą išplauks liepos mėn. 2 d. moderniskam motorlaivij GRIPSHOLM. Ekskursijos maršrutas: New York—Gothenberg—Kalmars—Klaipėda. Išplauks pačiam vasaros gražiausiu laike. Puiki kelionė per Atlantą, įdomūs vasaros vaizdai pervažiuojant iš Gothenburgo į Kalmarsą, geležinkelio apie 7 valandas laiko per gražiąją ir Lietuvai draugingą Švediją.

Ekskursija vadovaus Švedų Amerikos Linijos Lietuvių Skyriaus vedėjas p. Mučinskas. Nuo New Yorko iki Klaipėdos ir Kauno. Nevėluokite užsakyti laive vietas. Atminti, kad liepos mėn. dar yra didelis turizmo judėjimas, kiti žmonės pasirūpina užsakyti laivokortę anksčiau ir gauna patogesnes laive vietas, todėl lietuvių negali taip pat padaryti — užsakyti vietas kuoankščiau. Tą darant nereikis kaltinti savo agentus dėl kambarių. Progresuokime kartu su kitais.

Pažymėtina, kad šios ekskursijos laivokortė kaina yra žemesnė, o nuo liepos 19 d. įeina į galia naujos laivokortės kainos, — brangesnės. Pasinaudok žemesne laivokortė kaina vykdamas virš minėta ekskursija, kuri išplauks tik prieš kairų pakėlimą.

Ekskursijos organizatorius New York, N. Y. June 5, 1937.

PIPIRNIČIA

Virtu Bolševikais

Vienoj Vokietijos mokykloj mokytoja pradėjo vaikus klausinėti, kas iš jų gali pasakyti įdomiausią atsitikimą. Viena mergaitė pakilo ir pareiškė:

"Mūsų katė turi 12 kačiukų. Vienuolika iš jų naziai, o vienas komunistas."

Kadangi mokytoja buvo nazė, toks pareiškimas labai patiko. Mergaitė pagyrė, kad ji labai gudri.

Kitą dieną ta pati mokytoja turėjo tokias pačias pamokas. Ta mergaitė vėl pakėlė ranką. "Na, ką tu pasakysi šandien?"

užklausk mokytoja. "Mūsų kačiukai gražiai auga, bet dabar jau vienuolika komunistų, o tik vienas nazis," atsakė mergaitė.

"Is ko tu sprendi, kad jie komunistai?" klausė nepatenkinta mkytoja.

"Tuomet buvo vienuolika aklių, o tik vienas matė, o dabar vienuolika matė, o tik vienas aklas," atsakė mergaitė.

S. Paknis

ninkų ir jie yra bosų išnaudojami. Pats pasakymas išnaudojama dar nesukelia kovos sentimentų. Tą padaro tik vaizdingi apibudinimai didžiųjų kelionių, darbo aplinkybių aprašymai ir nušvietimai esančių geografinių palinkybų.

Štai pernai matėsi spaudoj, jog žuvo du lietuviai bevažiudami upe aukso ieškoti. Buvo aprašytos tik jų žuvimo aplinkybės, bet kokias metodus to aukso ieško ir kaip gyvena tam laikotarpyje, kitiems liko paslaptis. Tas pats yra ir su miškų, aukso kasyklų ir kitų šakų darbininkų gyvenimo aprašymu. Na, o šios temos yra pačios svarbiausios ir įdomiausios. Turir suprasti darbininkai, jog iš tokių aprašymų susidaro ne tik darbininkų gyvenimo vaizdas, bet ir visos Kanados vaizdas, tuo įdomiausia ne tik Suvenyose Valstijose esantieji Liaudies Balso skaitytojai, bet ir Kanados lietuviai, nes visi nori susipažinti su tuo milžinišku kraštu. Jeigu mums įdomu iš Pietų Amerikos lietuvių skaityti apie tūkstančius mylių užimančius džunkles, fazandas, kavos plantacijų aplinkybes ir daugelį kitų vietų apibudinimą, kur sunkiai gyvena ir klaidžioja darbo žmonės, tad žinokime, kad kanadiečiams labai svarbūs ir tie vaizdai, kuriuos tūkstantčiai Kanados lietuvių mato kasdien. Atminti, kad žmogus nepasitenkina tuo akračiu, kuri mato aplink save, bet ieško daug platesnio, jis mintimis leidžia aplink pasaulį, o tam akračiui praplėsti yra vienintelis būdas, tai spauda.

Darbininkų spauda skiriama ne tik tam, kad apibudintų politinį jų veikimą ir kapitalistų niekšybę, bet ir tam, kad suteiktų pilną darbo žmonių gyvenimo vaizdą. Tad, draugai, atminti, kad šimtai temų lieka neaprašyti ir stengkitės pasukti ta kryptimi, o iš to nauda bus labai didelė.

M. G.

Vasarinė Ekskursija į Liepą Liepos 2 Dieną

Ekskursija Vadovaus Vladas P. Mučinskas

Antroji Švedų Amerikos Linijos ekskursija į Lietuvą išplauks liepos mėn. 2 d. moderniskam motorlaivij GRIPSHOLM. Ekskursijos maršrutas: New York—Gothenberg—Kalmars—Klaipėda. Išplauks pačiam vasaros gražiausiu laike. Puiki kelionė per Atlantą, įdomūs vasaros vaizdai pervažiuojant iš Gothenburgo į Kalmarsą, geležinkelio apie 7 valandas laiko per gražiąją ir Lietuvai draugingą Švediją.

Ekskursija vadovaus Švedų Amerikos Linijos Lietuvių Skyriaus vedėjas p. Mučinskas. Nuo New Yorko iki Klaipėdos ir Kauno. Nevėluokite užsakyti laive vietas. Atminti, kad liepos mėn. dar yra didelis turizmo judėjimas, kiti žmonės pasirūpina užsakyti laivokortę anksčiau ir gauna patogesnes laive vietas, todėl lietuvių negali taip pat padaryti — užsakyti vietas kuoankščiau. Tą darant nereikis kaltinti savo agentus dėl kambarių. Progresuokime kartu su kitais.

Pažymėtina, kad šios ekskursijos laivokortė kaina yra žemesnė, o nuo liepos 19 d. įeina į galia naujos laivokortės kainos, — brangesnės. Pasinaudok žemesne laivokortė kaina vykdamas virš minėta ekskursija, kuri išplauks tik prieš kairų pakėlimą.

Ekskursijos organizatorius New York, N. Y. June 5, 1937.

KINDNAPINO DIDELI TORONTO GEMBLEJŲ

Birželio 7 dieną apie 11 valanda ryte, įsiveržė į didelio Toronto gemblerio įstaigą trys ginkluoti vyrai, ju tris tarnus sukisė į šaldytuvą užrakino, o patį Orpen nusivarė į jo paties automobilij ir nu Humber upės kranto atsivežė į Toronto centralinėmis gatvėmis į patį miesto centrą. Sustojus ant kampo York ir King gatvių nusiveržė į banką, kur Orpen jiems išėmė tūkstantį dolerių. Taip apiplėšė 83 metų gemblerį nuvažiavo savo keliais. Tai vienas iš drąsiausių kidnaperių darbų.

Amerikos medikalinė asociacija skelbia, kad apie 10 nušimčių automobilistų nakties metu visiškai mažai mato. Tos naktyje neregystės priežastys paėina del tam tikrų skysčių trūkumų akyse, kurie del stulkos vitamino A sumažėja. Del blogos dietos tokius naktyje mažaregystės buvo labai bendras caro armijoje.

PRANEŠIMAI

MONTREAL. QUE.

Birželio 12 dieną (šeštadienyje) 8 valandą vakare yra ruošiami spaudos naudai šokiai, kur bus šaltos košės, užkandžių ir įvairių gėrimų. Šokiai įvyks visiems, gerai žinomaj vietoj, rytiečių salėje 2114 Frontenas St. Visus kviečiame atsilankyti. Komisija

TORONTO, ONT.

ALDLD 162 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks birželio 11 dieną (penktadienyje) 8 valandą vakare, 6 Denison Ave Kviečiame visus ir visas atsilankyti, nes turime labai svarbių reikalų apsvarstyti. Be to, pasistengkite apsimokėti narines duokles. Taipgi pranešame, kad kuopos sekretorius J. Guberis persikėlė į naują vietą. Dabar pas jį visais reikalais kreipkitės: 217 Niagara St. Kuopos Valdyba

TORONTO, ONT.

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugija ateinačiame sekmadienyje, birželio 13 dieną, prie draugų Masių farmos Westone ruošia vieną iš didžiausių ir įdomiausių kada nors buvusių piknikų. Griežta muzika. Be to, atsilankiusieji pirmą kartą turėsite progos pasižioti ant platfomos, nes šią savaitę ji bus padaryta. Prie to bus daug įvairių pamarginimų. Pastaba: Jeigu niekas ne draus važiuoti trokais, tai trokai pradės vežti nuo Gore Vale Ave. 11 valandą ryte ir veš iki 2 v. po pietų. O jei draus, priešis važiuoti gatvėkariams, bet namona, kad ateinačiui savaitę bus leidžiama trokais važiuoti. Rengimo Komisija

HAMILTON, ONT.

Svarbus Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. Draugijas 2-ros kuopos susirinkimas įvyks sekmadienyje, 13 birželio, lenkų svetainėj, 2 valandą po pietų. Bus galutini rinkimai centralinio draugijos komiteto 1938-1939 metams. Todėl kviečia narius skaitlingai dalyvauti, kad išrinkus tinkamus tam darbuo asmenis. 2-ros Kp. Komitetas

PRANEŠIMAI

MONTREAL. QUE.

Birželio 12 dieną (šeštadienyje) 8 valandą vakare yra ruošiami spaudos naudai šokiai, kur bus šaltos košės, užkandžių ir įvairių gėrimų. Šokiai įvyks visiems, gerai žinomaj vietoj, rytiečių salėje 2114 Frontenas St. Visus kviečiame atsilankyti. Komisija

TORONTO, ONT.

ALDLD 162 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks birželio 11 dieną (penktadienyje) 8 valandą vakare, 6 Denison Ave Kviečiame visus ir visas atsilankyti, nes turime labai svarbių reikalų apsvarstyti. Be to, pasistengkite apsimokėti narines duokles. Taipgi pranešame, kad kuopos sekretorius J. Guberis persikėlė į naują vietą. Dabar pas jį visais reikalais kreipkitės: 217 Niagara St. Kuopos Valdyba

TORONTO, ONT.

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugija ateinačiame sekmadienyje, birželio 13 dieną, prie draugų Masių farmos Westone ruošia vieną iš didžiausių ir įdomiausių kada nors buvusių piknikų. Griežta muzika. Be to, atsilankiusieji pirmą kartą turėsite progos pasižioti ant platfomos, nes šią savaitę ji bus padaryta. Prie to bus daug įvairių pamarginimų. Pastaba: Jeigu niekas ne draus važiuoti trokais, tai trokai pradės vežti nuo Gore Vale Ave. 11 valandą ryte ir veš iki 2 v. po pietų. O jei draus, priešis važiuoti gatvėkariams, bet namona, kad ateinačiui savaitę bus leidžiama trokais važiuoti. Rengimo Komisija

HAMILTON, ONT.

Svarbus Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. Draugijas 2-ros kuopos susirinkimas įvyks sekmadienyje, 13 birželio, lenkų svetainėj, 2 valandą po pietų. Bus galutini rinkimai centralinio draugijos komiteto 1938-1939 metams. Todėl kviečia narius skaitlingai dalyvauti, kad išrinkus tinkamus tam darbuo asmenis. 2-ros Kp. Komitetas

MONTREAL, QUE.

M. L. Sūnų ir Dukterų Pašal. Draugija su abiem ALDLD kuopom ruošia Paskutinį Pikniką Tetervil Parke, sekmadienyje, birželio (June) 13 d. Pradžia 11 val. diena. Rengėjai ruošiasi pikniką pavairinti su piknikine programa. Kviečiame visus Montrealo ir apylinkės lietuvius kuoskaitlingausia dalyvauti. Sąryšio Komitetas

SUDBURY, ONT.

Šiuomi skelbiame S. D. K. L. S. P. D-jos 3-čios kuopos nariams, kad draugijos pusmetinis susirinkimas įvyks 13 d. birželio mėn. š.m. Susirinkimas bus lenkų svetainėj po Nr. 212 Monk Str. Pradžia 9.30 v. iš ryto.

Draugai ir draugės, būtinai visi turite dalyvauti šiam susirinkime, nes yra daug labai svarbių dalykų svarstyti, kurie liečia draugijos ir mūsų pačių reikalus. Neatsilankiusieji bus baudžiami pinigine pabauda. Kuopos Valdyba

P.S. Aplikantai būkite viršminėtame susirinkime, nes bus išduodamos aplikacijos blankos eiti pas draugijos gydytoją Dr. McDonald, Room 4 Kaptol Building, Cedar Str., Sudbury, Ont., patikrinimui sveikatos ir užplidymui blankų. Protokolu Sekretorius

LA 4325 Gyv. HA 7855 S. DERGEL

Vyrėkų Drabužių Siuvėjas Norinti turėti gerus drabužius, kreipkitės pas mane 4355 St. Lawrence, Str. Montreal

Lietuviai! Veskite Savo Reikalus Per DOMINION TICKET OFFICE

143 Queen Street West, Toronto, Ont. Phone WA. 6344 Seniausia ir patinkamiausia šipkarčių kontora. Gyuoja per 18 metų. Šipkartes, pinigų persuntimas, pilietybės popierį išėmimas, apraudra ir daugelis kitų patarnavimų. S. Helfetz, menedžeris

CHINJOS SOVIETINIUS RAJONUOS

(Atkelta iš 4 puslapio) nes, kad aš esu vienas, nusišypsuoju ir dądo: —Aš einu į Ancia ir tave nuvesiu pas valdžią.

Jis ėjo kartu, vesdamas su savim arklį. Aš pradėjau jį klausinėti ir sužinojau, kad jis yra priklausomybėj kariško politinio biuro ir patriuoluoja ru-bežių. Iš kur pas jį arklis.

Ji "dovanojo" jaunus maršalus Čžan Su-lianas. Raudonarmietis papasakojo man, kad laikėsenai atsiuvsusių mūsų šiaurinėj Siansi dalyje raudonarmiečio paėmė daugiau tūkstantčio arklį. Paskiau aš sužinojau, kad mano sankleivį vadina Jao, kad jam 22 metai amžiaus ir kad jis raudonojoj armijoje jau apie šeši metai.

Po keletos valandų kelionės mes dasigavome į Ancia, kuri radosi ant Fu-ho upės kranto, prieupio Geltonosios upės. Gavės buvo tuščios, visi namai apgriauti. Iš sykio aš pamaniau, kad čionai buvo koks nors užpuolimas, bet atydziai prisizūrėjęs persitikrinau, kad jokių gaisro ženklų nėra. Jao man paaiškino, kad šis miestas buvo sunaikintas dešimts metų atgal didelio vandens išsiliejimo. I šį miestą buvo prisijusta dalis raudonosios armijos del persekiojimo banditų, o narial sovieto išsikėlė į kaimyninį miestelį